

Lovforslag nr. L 206. Fremsat den 5. april 1979 af handelsministeren

Forslag

til

Lov om varmforsyning

Kapitel 1

Formål og definition

§ 1. Lovens formål er at fremme den mest samfundsøkonomiske anvendelse af energi til bygnings opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsyningens afhængighed af olie.

§ 2. Ved kollektive varmforsyningsanlæg forstås virksomhed, der driver følgende anlæg med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand:

- 1) Anlæg til produktion og fremføring af bygas samt anlæg til fremføring af naturgas,
- 2) anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp fra kraftvarmeverker, affaldsforbrændingsanlæg, industrivirksomheder, geotermiske anlæg m.v.,
- 3) fjernvarmforsyningsanlæg,
- 4) blokvarmecentraler med en kapacitet på mere end 1 MJ/s.

Stk. 2. Kollektive varmforsyningsanlæg som nævnt i stk. 1 omfatter ikke virksomhed, der er reguleret i lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning.

Stk. 3. Handelsministeren kan fastsætte regler om, at visse former for kollektive varmforsyningsanlæg helt eller delvis ikke skal være omfattet af loven.

Kapitel 2

Kortlægning og planlægning

§ 3. Handelsministeren sørger for, at der i samarbejde mellem kommunalbestyrelser og

amtsråd udføres en landsdækkende varmforsyningsplanlægning. Handelsministeren kan efter forhandling med de ministre, hvis sagområde særligt berøres, bestemme, at nærmere angivne forudsætninger skal lægges til grund for den regionale og kommunale varmforsyningsplanlægning.

§ 4. Kommunalbestyrelsen skal foranledige en kortlægning af det eksisterende varmebehov, de anvendte opvarmningsmetoder samt de energimængder, herunder overskudsvarme, som anvendes eller vil kunne anvendes i varmforsyningen, og tilvejebringe et skøn over det fremtidige varmebehov og de fremtidige varmforsyningsmuligheder i kommunen. Kortlægningen foretages bl.a. i samarbejde med selskaber, der leverer ledningsbunden energi. Kommunalbestyrelsen udarbejder herefter et oplæg til tilrettelæggelse af kommunens varmforsyning.

§ 5. På det grundlag, der er tilvejebragt i medfør af §§ 3 og 4, udarbejder amtsrådet efter forhandling med kommunalbestyrelserne og selskaber, der leverer ledningsbunden energi, en plan for den fremtidige varmforsyning inden for amtskommunen.

Stk. 2. Planen skal indeholde retningslinier for:

- 1) I hvilke områder nærmere angivne varmforsyningsmetoder fremtidigt skal tillægges en prioriteret anvendelse,
- 2) fremtidig lokalisering af kollektive varmforsyningsanlæg, herunder rørledninger af regional betydning samt
- 3) lokalisering af særligt varmeproducerende og varmeforbrugende virksomheder.

Stk. 3. Planen skal endvidere angive:

- 1) En prioriteret rækkefølge for udbygning og etablering af kollektive varmforsyningsanlæg samt
- 2) om gennemførelsen forudsætter samarbejde mellem flere kommuner.

Stk. 4. De dele af den regionale varmforsyningsplan, der vedrører regionplanlægningen, skal samtidig udformes som forslag til tillæg til regionplanen.

§ 6. Handelsministeren godkender den regionale plan. Eventuelle ændringer i planen skal forhandles med de berørte regionale og lokale myndigheder.

§ 7. Når den regionale varmforsyningsplan er godkendt, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en varmforsyningsplan for kommunen. Planen skal fastlægge hovedstrukturen og de nærmere retningslinjer for tilrettelæggelsen af varmforsyningen inden for kommunens område. Planen skal tillige indeholde en tidsfølge for etablering af nye og eventuel udbygning af eksisterende kollektive varmforsyningsanlæg samt en angivelse af, hvem der forudsættes at tilvejebringe disse anlæg.

Stk. 2. En kommunal varmforsyningsplan må ikke stride mod den regionale varmforsyningsplan eller beslutninger efter § 3.

§ 8. Amtsrådet påser, at den kommunale varmforsyningsplan er i overensstemmelse med den regionale varmforsyningsplan.

Stk. 2. Fremsætter amtsrådet inden for en frist fastsat af handelsministeren indsigelser i henhold til stk. 1, kan kommunalbestyrelsen ikke vedtage planen endeligt, før der er opnået enighed mellem kommunalbestyrelsen og amtsrådet om de nødvendige ændringer til planen. Kan enighed ikke opnås, afgøres spørgsmålet af handelsministeren efter forhandling med de berørte parter.

§ 9. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler for kortlægningens og planlægningens udførelse, herunder fastsætte tidsfrister for deres udarbejdelse samt for planernes offentliggørelse.

Stk. 2. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer

fastsætte regler for, hvordan myndigheder samt virksomheder, der producerer eller leverer ledningsbunden energi, skal inddrages i forberedelsen af varmforsyningsplanlægningen.

§ 10. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler for varmforsyningsplanernes revision og ændringer, herunder regler om fremgangsmåde og tidsfrister.

§ 11. Offentlige myndigheder, producenter og leverandører af ledningsbunden energi, samt varmemefbrugere skal efter anmodning meddele handelsministeren, amtsrådene, hovedstadsrådet og kommunalbestyrelserne de oplysninger, der findes nødvendige for varmforsyningsplanlægningen.

Kapitel 3

Overgangsbestemmelser

§ 12. Indtil der foreligger en endeligt vedtaget kommunal varmforsyningsplan, kan handelsministeren efter forhandling pålægge amtsråd og kommunalbestyrelser inden nærmere fastlagte frister at udarbejde en delplan, der kan danne grundlag for gennemførelsen af et eller flere bestemte varmforsyningsprojekter. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om samarbejdet mellem amtsrådet og kommunalbestyrelserne samt regler om hvorledes andre myndigheder samt virksomheder, der leverer eller producerer energi, skal inddrages i udarbejdelsen.

Stk. 2. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer bestemme, at nærmere angivne forudsætninger skal lægges til grund ved udarbejdelsen af delplaner samt fastsætte regler for delplanernes udarbejdelse og offentliggørelse.

Stk. 3. Handelsministeren godkender de i stk. 1 nævnte delplaner. Eventuelle ændringer forhandles med de berørte regionale og lokale myndigheder.

Stk. 4. En godkendt delplan efter stk. 3 har de samme retsvirkninger som en endeligt vedtaget kommunal varmforsyningsplan.

Kapitel 4

Etablering af varmforsyningsanlæg m.v.

§ 13. Kommunalbestyrelserne og amtsrådene skal ved administrationen af denne lov virke for varmforsyningsplanernes gennemførelse og må ikke træffe afgørelser i strid med en endeligt vedtaget kommunal varmforsyningsplan eller en godkendt delplan efter § 12.

I konkrete tilfælde kan de kommunale myndigheder dog dispensere fra en plan efter regler fastsat af handelsministeren.

§ 14. Kommunalbestyrelsen godkender projekter for etableringen af nye kollektive varmforsyningsanlæg eller udførelsen af større ændringer i eksisterende anlæg.

Stk. 2. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer bestemme, at godkendelse i henhold til stk. 1 i visse tilfælde meddeles af amtsrådet eller handelsministeren.

§ 15. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes behandling af sager efter § 14 herunder om i hvilket omfang de berørte grundejere ved afholdelse af møder eller på anden måde skal inddrages i forberedelsen af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg.

§ 16. Til gennemførelse af en endeligt vedtaget kommunal varmforsyningsplan eller en godkendt delplan efter § 12 påhviler det kommunalbestyrelsen at drage omsorg for, at der udarbejdes projekter for kollektive varmforsyningsanlæg, der belyser mulighederne for:

- 1) At et anlæg forsyner et nærmere angivet område med energi til opvarmningsformål i et nærmere angivet omfang,
- 2) At anlægget indrettes på en måde, som sikrer den mest økonomiske anvendelse af energi,
- 3) at anlægget samkøres med andre anlæg.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen forestår udarbejdelsen af et projekt, skal kollektive varmforsyningsanlæg meddele kommunalbestyrelsen de nødvendige oplysninger.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan påbyde et eksisterende kollektivt varmforsyningsanlæg at gennemføre et godkendt projekt inden en vis frist.

Stk. 4. Hvis et privat, kollektivt varmforsyningsanlæg ikke mener at kunne opfylde et påbud efter stk. 3, kan det kræve, at kommunen overtager anlægget. Vilkårene herfor fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57-62 i lov om offentlige veje.

§ 17. Til gennemførelse af en endeligt vedtaget kommunal varmforsyningsplan, en godkendt delplan efter § 12, eller hvis det forudsættes i et godkendt projekt efter § 14, kan kommunalbestyrelsen pålægge et kollektivt varmforsyningsanlæg:

- 1) At indrette dets produktionsanlæg således at angivne former for energi, kan anvendes i produktionen,
- 2) at anvende bestemte former for energi i produktionen i et nærmere fastsat omfang.

Stk. 2. Handelsministeren kan fastsætte regler om anvendelse af bestemmelsen efter stk. 1.

§ 18. Hvis det forudsættes i et godkendt projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg, kan kommunalbestyrelsen senest ved udstedelse af byggetilladelse bestemme, at ny bebyggelse ved ibrugtagningen skal tilsluttes anlægget. Kommunalbestyrelsen godkender vilkårene for tilslutningen.

Stk. 2. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om adgangen til at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Kan ny bebyggelse, der er pålagt tilslutningspligt efter stk. 1, ikke opnå tilslutning til det kollektive varmforsyningsanlæg inden for den i projektet fastsatte tidsfrist på grund af forsinkelse med etablering af varmforsyningen, er kommunen og anlægget, hver med halvdelen, pligtig til uden ekstraudgift for brugerne at sikre bebyggelsen en midlertidig varmforsyning.

§ 19. Hvis det forudsættes i et godkendt projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at eksisterende bebyggelse inden for en bestemt tidsfrist skal tilsluttes anlægget bl.a. under hensyntagen til den naturlige udskiftningstakt for eksisterende opvarmningsanlæg.

Kommunalbestyrelsen godkender vilkårene for tilslutningen.

Stk. 2. Handelsministeren fastsætter efter forhandling med de kommunale organisationer regler om adgangen til at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Handelsministeren kan fastsætte regler om, at ejere af ejendomme, der skal tilsluttes et kollektivt varmforsyningsanlæg ifølge en beslutning efter stk. 1, kan få udbetalt en godtgørelse af kommunen og anlægget, der hver udreder halvdelen. Beslutning om udbetaling af godtgørelsen og dennes størrelse træffes af kommunalbestyrelsen. Godtgørelsen fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57–62 i lov om offentlige veje.

§ 20. Hvis det skønnes nødvendigt til gennemførelse af en varmforsyningsplanlægning efter kapitel 2 eller kapitel 3, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at nærmere angivne opvarmningssystemer ikke må etableres i ny bebyggelse inden for et afgrænset geografisk område.

Stk. 2. Handelsministeren eller amtsrådet kan pålægge kommunalbestyrelsen at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Handelsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om adgangen til at dispensere fra en beslutning efter stk. 1.

§ 21. Handelsministeren kan fastsætte regler om, hvorledes kommunalbestyrelsens beslutninger efter §§ 18, 19 og 20 skal meddeles eller offentliggøres, samt om, at beslutningerne skal tinglyses på de pågældende ejendomme.

Kapitel 5

Ekspropriation

§ 22. Såfremt det er af væsentlig betydning for etableringen af de for et godkendt kollektivt varmforsyningsanlæg nødvendige rørledninger og varmforsyningsanlæg og de til en naturgasforsyning nødvendige fordelings- og distributionsanlæg, der skal levere naturgas til andre formål end rumopvarming, kan der ved ekspropriation:

1) Erhverves ejendomsret til arealer, bygninger og indretninger, der er fast knyttet til

arealer eller bygninger, samt tilbehør her-til,

2) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i ejernes rådighed eller erhverves ret til at udøve en særlig råden over fast ejendom,

3) endeligt eller midlertidigt ske erhvervelse eller ophævelse af eller foretages begrænsninger i brugsrettigheder, servitutrettigheder samt andre rettigheder over fast ejendom.

Stk. 2. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 1, bortfalder alle rettigheder over det eksproprierede, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 2, skal rettigheder over fast ejendom, der stiftes ved ekspropriation, respekteres af indehavere af alle rettigheder over ejendommen, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde.

§ 23. Beslutning om ekspropriation efter § 22 træffes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Handelsministeren kan bestemme, at ekspropriationen foretages af amtsrådet efter forhandling med de berørte kommunalbestyrelser.

Stk. 3. Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje § 45 og §§ 47–49 tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Skal der til fordel for samme anlæg samtidig ske ekspropriation i flere amtskommuner, kan handelsministeren bestemme, at ekspropriationen skal ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.

§ 24. De taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57–62 i lov om offentlige veje afgør spørgsmål om erstatning efter § 23, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder lov om offentlige veje § 51, stk. 2–7, §§ 52–56, §§ 63–64, § 66, stk. 1, og § 67 tilsvarende anvendelse.

§ 25. Landbrugsministeren henholdsvis justitsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved matrikulære henholdsvis tinglysningsmæssige berigtigelser, der foranlediges af ekspropriationer efter denne lov.

Kapitel 6

Priser

§ 26. Kollektive varmforsyningsanlæg, kraftvarmeværker samt virksomheder, der har fået bevilling eller tilladelse i henhold til lov om naturgasforsyning til indførsel, forhandling, transport og oplagring af naturgas, kan i priserne for levering af opvarmet vand, damp eller gas indregne nødvendige udgifter til brændsel, lønninger og andre driftsomkostninger, administration og salg samt forrentning af fremmedkapital. Herudover kan der indregnes driftsmæssige afskrivninger, og med det i § 27 nævnte gas- og varmeprisudvalgs tiltræden, henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital efter regler fastsat af handelsministeren.

§ 27. Priser og andre betingelser for de af § 26 omfattede leverancer skal med angivelse af grundlaget for prisfastsættelsen anmeldes til et af handelsministeren nedsat udvalg (gas- og varmeprisudvalget) efter regler fastsat af udvalget.

Stk. 2. De anmeldte priser og betingelser er offentligt tilgængelige, medmindre gas- og varmeprisudvalget tiltræder, at de ikke offentliggøres.

Stk. 3. Priser og andre betingelser, der ikke er behørigt anmeldt, er ugyldige.

Stk. 4. Finder udvalget, at priser eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i § 26, giver udvalget, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af priser eller betingelser.

Stk. 5. Såfremt priser eller andre betingelser må antages at ville medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi, kan udvalget, efter forhandling som nævnt i stk. 4, give pålæg om ændring af priser eller betingelser.

§ 28. Gas- og varmeprisudvalget består af en formand og 13 andre medlemmer, som udnævnes af handelsministeren. Formanden og 7 af medlemmerne skal være uafhængige af forsynings- og kommunale interesser og skal repræsentere forbrugerinteresser og nødvendig sagkundskab. Af de øvrige 6 medlemmer udnævnes 1 efter indstilling fra Danske Elværkers Forening, 1 medlem efter indstilling fra Danske Fjernvarmeværkers Fore-

ning, 1 medlem efter indstilling fra Dansk Olie & Naturgas A/S, 1 efter fælles indstilling fra naturgasdistributionsselskaberne, 1 efter indstilling fra Kommunernes Landsforening og 1 medlem udnævnes efter fælles indstilling fra Københavns kommune og Frederiksberg kommune.

Stk. 2. Udvalgets sekretariatsforretninger varetages af monopoltilsynets direktorat.

Stk. 3. Handelsministeren fastsætter udvalgets forretningsorden.

§ 29. Gas- og varmeprisudvalgets afgørelser skal meddeles skriftligt og indeholde oplysning om de forhold og synspunkter, som har været bestemmende for afgørelsen.

Stk. 2. Med hensyn til udvalgets beføjelser til at kræve oplysning m.v. og til klage over udvalgets afgørelser finder reglerne i § 15, jfr. § 20, og § 18 i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger anvendelse med de fornødne afvigelser.

Kapitel 7

Tilsyn

§ 30. Handelsministeren kan fastsætte regler om vedligeholdelsen af kollektive varmforsyningsanlæg, forsyningsledninger m.v.

§ 31. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med indretningen og driften af kollektive varmforsyningsanlæg.

Stk. 2. Handelsministeren kan fastsætte regler om tilsynet.

Kapitel 8

Bestemmelser for hovedstadsområdet

§ 32. I hovedstadsområdet varetager hovedstadsrådet de opgaver, som ved loven er henlagt til amtsrådene.

Kapitel 9

Klage

§ 33. Kommunalbestyrelsens og amtsrådets afgørelser efter kapitlerne 4, 5 og 7 kan påklages til handelsministeren, jfr. dog § 16, stk. 4, § 19, stk. 3, og § 29, stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens eller amtsrådets afgørelse kan påklages af den eller dem til hvem afgørelsen er rettet.

§ 34. Klagefristen er 8 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

§ 35. Handelsministeren kan bemyndige en under ministeriet hørende styrelse eller tilsvarende institution til at udøve de afgørelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, kan påklages til ministeren inden 8 uger.

Kapitel 10

Straffebestemmelser og ikrafttræden

§ 36. Med bøde straffes den, der

- 1) undlader at indhente tilladelse efter § 14,
- 2) tilsidesætter vilkår for en tilladelse efter loven,
- 3) undlader at efterkomme påbud eller forbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Er en af de i stk. 1 og 2 nævnte overtrædelser begået af et aktieselskab, anpartselskab, andelsselskab eller lign., kan bødeansvar pålægges selskabet som sådan.

§ 37. Forslag om revision af loven fremsættes for folketinget i folketingsåret 1984-85.

§ 38. Loven træder i kraft den 1. september 1979, bortset fra kapitel 6, hvor handelsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen.

§ 39. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Lovforslagets baggrund

Siden olieforbrugs krisen i 1973/74 har det været et klart mål for dansk energipolitik at nedbringe afhængigheden af olietilførsler. Næsten halvdelen af den energi, der omsættes i Danmark, medgår til dækning af behovet for rumopvarmning og varmt brugsvand og er i hovedsagen baseret på olieforbrugs. Nedbringelse af olieforbruget i opvarmningssektoren, og herunder omlægning af forsyningen til andre energiformer end olie, vil derfor kunne give et væsentligt bidrag til reduktion af olieafhængigheden.

Boligministeriet nedsatte i november 1974 et »Opvarmningsmetodeudvalg« med repræsentanter fra forskellige ministerier. Udvalget skulle forestå tilrettelæggelsen af en sammenlignende undersøgelse af forskellige opvarmningsmetoders hensigtsmæssighed set ud fra en bred energipolitisk synsvinkel.

I sin betænkning »Oplæg til en varmeplan for Danmark« fra december 1975 anbefalede udvalget, at der for landet som helhed udarbejdes en overordnet varmeplan. Planen skulle ud fra såvel forsyningsmæssige og økonomiske som miljømæssige synspunkter tilstræbe en optimering af varmeproduktionen og -distributionen, også selv om dette ville medføre en begrænsning af valgmulighederne for den enkelte bruger.

I handelsministeriets redegørelse »Dansk energipolitik 1976« (DE-76), der blev afgivet til folketinget i maj 1976, opstilledes de overordnede mål for energipolitikken frem til 1995. Hovedmålsætningen var opnåelse af besparelser i energiforbruget samt erstatning af olie med andre energikilder. Gennemførelsen af en varmforsyningsplanlægning indgik som et centralt middel til realisering af de overordnede energipolitiske målsætninger.

I forlængelse heraf nedsatte handelsministeren i april 1977 et varmeplanudvalg med repræsentanter fra ministerier, kommunale organisationer m. v. Varmeplanudvalget fik til opgave at undersøge forudsætningerne for opstillingen og iværksættel-

sen af en varmeplan samt overveje forslag til de nødvendige regler for at kunne gennemføre planen.

Varmeplanudvalget har afgivet to delbetænkninger til handelsministeren.

I varmeplanudvalgets 1. delbetænkning »Varmeplanlægning« angives en række overordnede principper, som udvalget finder bør lægges til grund for en varmforsyningsplanlægning. Endvidere blev der skitseret nogle mulige landsdækkende varmforsyningsstrukturer.

I varmeplanudvalgets 2. delbetænkning »Organisation og styring af varmforsyningsplanlægningen« fra april 1978 belyses mulighederne for at omlægge varmforsyningen til kollektive forsyningssystemer. Endvidere findes en skitse til det materielle indhold i en lov om varmforsyning. Denne skitse har dannet grundlag for udarbejdelsen af foreliggende lovforslag.

II. Lovforslagets hovedprincipper og indhold

I overensstemmelse med den ændrede byrde- og opgavefordeling mellem stat, amtskommuner og kommuner, der er gennemført i 70'erne, har det været et hovedprincip ved udfærdigelsen af lovforslaget, at de tre administrative niveauer inddrages ved gennemførelsen af en fremtidig varmforsyningsplanlægning. Herudover er det tilstræbt, at varmforsyningsplanlægningen udformes, så den på linje med anden sektorplanlægning kan integreres i den sammenfattende fysiske og økonomiske planlægning.

Loven har karakter af en rammelov med en række bemyndigelsesbestemmelser for handelsministeren til at udarbejde detaljerede regler. Bemyndigelsesbestemmelserne vil blive udnyttet i et løbende samarbejde med de berørte myndigheder og organisationer.

Loven foreslås taget op til revision 5 år efter dens ikrafttræden. Baggrunden herfor er bl. a. de foreslåede regler i kapitel 4, der regulerer etableringen af kollektive varmforsyningsanlæg og forholdet mellem kollektive varmforsyningsanlæg og

brugerne. Der er her tale om reguleringer af forhold, der ikke tidligere har været lovreguleret. Handelsministeriet vil i forbindelse med lovrevisionen på baggrund af de indvundne erfaringer med lovens administration bl. a. vurdere, om der bør foretages ændringer i bestemmelserne i kapitel 4. Forberedelsen af lovrevisionen vil blive foretaget i et tæt samarbejde med de berørte myndigheder og organisationer.

I det følgende gives en oversigt over hovedindholdet af lovforslaget:

Kapitel 1

Kapitlet angiver, at lovens formål er at fremme den bedst mulige anvendelse af energi til bygnings opvarmning og forsyning med varmt vand samt at mindske energiforsyningens afhængighed af olie. Herudover fastsættes en definition af »kollektive varmforsyningsanlæg«.

Kapitel 2

Kortlægning og planlægning

I kapitel 2 er indholdet og faserne i den statslige, amtslige og kommunale varmforsyningsplanlægning beskrevet.

Handelsministeren har ansvaret for den landsdækkende varmforsyningsplanlægning og for, at planlægningen løbende tilpasses regeringens overordnede energipolitik.

Til at sikre varetagelsen af den landsdækkende varmforsyningsplanlægning har handelsministeren hjemmel til at fastsætte, hvilke forudsætninger (varmeplandirektiver) der skal lægges til grund for den regionale og lokale planlægning.

Som grundlag for planlægningen skal kommunalbestyrelserne foranledige en kortlægning af det eksisterende og fremtidige varmebehov samt af de energimængder – herunder overskudsvarme – som vil være til rådighed for opvarmningssektoren.

Et andet grundlag for planlægningen er oplæg fra kommunalbestyrelserne om tilrettelæggelse af varmforsyning i kommunerne. Disse oplæg skal bl. a. indeholde en oversigt over igangværende varmforsyningsplanlægning og -projekter i kommunerne.

På grundlag af kortlægningen og de kommunale oplæg udarbejder amtsrådene regionale varmforsyningsplaner. Disse planer skal være en regionalisering af de overordnede energipolitiske mål og være den ramme, inden for hvilken de enkelte kommunalbestyrelser kan udarbejde kommunale

varmforsyningsplaner. Planerne godkendes af handelsministeren.

De kommunale varmforsyningsplaner skal forelægges amtsrådene, der påser, at planerne er i overensstemmelse med den regionale plan. Eventuelle uenigheder skal indbringes for handelsministeren.

De kommunale varmforsyningsplaner får retsvirkning i relation til varmforsyning og danner grundlag for udarbejdelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg.

Kapitel 3

Overgangsbestemmelser

For at opfylde de energipolitiske mål på opvarmningsområdet er det ikke muligt på alle områder at afvente udarbejdelsen af de regionale og kommunale varmforsyningsplaner, inden der iværksættes egentlige varmforsyningsprojekter.

Såvel gennemførelsen af projekter for naturgasforsyning som realisering af visse kraftvarmeprojekter kan nødvendiggøre, at der hurtigt iværksættes en projektbaseret planlægning.

For at sikre gennemførelsen af sådanne projekter, er der i kapitel 3 foreslået overgangsbestemmelser, som skal være i kraft, indtil der foreligger kommunale varmforsyningsplaner.

Hovedsigtet med overgangsbestemmelserne er at skabe hjemmel for handelsministeren til at pålægge de lokale myndigheder for nærmere definerede geografiske områder og forsyningssystemer at udarbejde delplaner, der kan muliggøre gennemførelsen af bestemte varmforsyningsprojekter. Når handelsministeren har godkendt delplanerne, får de samme retsvirkninger som de endeligt vedtagne kommunale varmforsyningsplaner, jfr. nedenfor til kapitel 4.

Kapitel 4

Etablering af varmforsyningsanlæg m. v.

Kapitel 4 indeholder regler om etablering af kollektive varmforsyningsanlæg samt regler, der regulerer forholdet mellem kollektive varmforsyningsanlæg og brugere.

I forbindelse med etableringen af en varmforsyningsplanlægning foreslås der indført en godkendelsesordning for etablering af kollektive varmforsyningsanlæg. Godkendelsesordningen skal medvirke til, at udbygningen af de kollektive forsyningssystemer sker som led i varmforsyningsplanlægningen. Godkendelsesordningen skal samtidig sikre, at brugernes tilslutning til de kollektive

forsyningssystemer finder sted ud fra energimæssige hensyn og sker på rimelige økonomiske vilkår. Som hovedregel bliver det kommunalbestyrelserne, som godkender.

Et vigtigt led i gennemførelsen af en varmforsyningsplan er blandt andet, at de eksisterende kollektive varmforsyningsanlæg kan udbygges eller ombygges, således at de både tidsmæssigt og energimæssigt kan indpasses i den i planlægningen forudsatte varmforsyningsstruktur.

Kapitel 4 indeholder derfor en bestemmelse (§ 16), hvorefter kommunalbestyrelserne skal drage omsorg for udarbejdelsen af projekter, blandt andet til belysning af mulighederne for, at kollektive varmforsyningsanlæg forsyner nærmere angivne områder.

Kommunalbestyrelserne kan endvidere sikre realiseringen af projekter for udbygningen af eksisterende kollektive varmforsyningsanlæg.

Ifølge § 17 kan kommunalbestyrelserne pålægge et eksisterende kollektivt varmforsyningsanlæg at anvende bestemte former for energi i produktionen.

§ 18 og § 19 fastslår, efter hvilke retningslinjer kommunalbestyrelserne kan bestemme, at nye henholdsvis eksisterende bebyggelser skal tilsluttes kollektive varmforsyningsanlæg. Beslutningen sker altid på grundlag af et godkendt projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg. Handelsministeren kan fastsætte regler om, at visse kategorier af bebyggelse ikke kan kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg. Handelsministeren har endvidere hjemmel til at kunne fastsætte regler om, at der ved tilslutning af eksisterende bebyggelse kan udbetales en godtgørelse. Godtgørelsen betales af kommunen.

Endelig kan det nævnes, at der i § 20 er en hjemmel for kommunalbestyrelsen til i nye bebyggelser at kunne forbyde indretning af bestemte opvarmningssystemer.

Bestemmelsen må ses på baggrund af, at det inden for fremtidige naturgas- og kraftvarmeområder vil være hensigtsmæssigt på et tidligt tidspunkt i nye bebyggelser at kunne forbyde indretning af opvarmningssystemer, der ikke er forenelige med en kommende kollektiv varmforsyning. Herved vil man undgå overflødige investeringer i individuelle fyringsanlæg.

Kapitel 5

Ekspropriation

Kapitel 5 indeholder bestemmelser om ekspropriation til fordel for kollektive varmforsynings-

anlæg. Kommunalbestyrelserne er som hovedregel ekspropriationsmyndighed.

Kapitel 6

Priser

Det foreslås, at kontrollen med prisfastsættelsen på gas- og varmforsyningsområdet henlægges til et gas- og varmeprisudvalg.

Prisfastsættelsen inden for varmforsyningsområdet svarer herefter til den ordning, der i dag gælder for el-forsyningsområdet.

For at sikre en ensartet og sammenhængende administration foreslås det, at gas- og varmeprisudvalgets kompetence skal omfatte offentlige og private kollektive varmforsyningsanlæg, herunder naturgasdistributionsselskaber, samt kraftvarmeværker og Dansk Olie og Naturgas A/S.

Kapitel 7-10

Kapitel 7-10 indeholder bestemmelser om tilsyn, klage, straffebestemmelser og ikrafttræden.

Ifølge § 33 kan kommunalbestyrelser og amtsråds afgørelser efter kapitlerne 4, 5 og 7 påklages til handelsministeren.

Herudover kan nævnes, at hovedstadsrådet i hovedstadsområdet varetager de opgaver, der i det øvrige land varetages af amtsrådene.

III. Lovforslagets forhold til anden lovgivning

Lovforslaget må ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til lov om anlæg for naturgasforsyning, idet nærværende forslag vil give rammerne for naturgassens introduktion i Danmark.

Samtidig med fremsættelsen af nærværende lovforslag er der af miljøministeren fremsat forslag til konsekvensændring af et antal love under miljøministerens ressort. Det drejer sig om lov om lands- og regionplanlægning, lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet og lov om kommuneplanlægning.

De foreslåede ændringer af lov om lands- og regionplanlægning, lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet og lov om kommuneplanlægning er en følge af den nære sammenhæng, der vil blive mellem den kommende varmforsyningsplanlægning og den sammenfattende fysiske planlægning. Ændringerne betyder, at retningslinjer for

varmforsyningsplanlægningen skal indgå i region- og kommuneplanerne.

IV. Udgifter som følge af lovforslaget

Lovforslagets gennemførelse vil medføre en række nye administrative opgaver og dermed øgede administrationsudgifter for de statslige og kommunale myndigheder.

Af tidsmæssige grunde har det endnu ikke været muligt at gennemføre en vurdering af de kommunale udgifter. Der er dog igangsat forskellige undersøgelser, bl.a. af Kommunernes Landsforening og Danmarks Amtsrådsforening, som vil give mulighed for senere at fremkomme med skøn over de kommunale merudgifter. Det må i øvrigt forudses, at de kommunale merudgifter vil være forskellige i de enkelte kommuner og amtskommuner, idet omfanget af varmforsyningsplanlægningen vil variere fra kommune til kommune og fra amtskommune til amtskommune.

For statens vedkommende indgår behovet for øgede administrationsressourcer i anledning af nærværende lovforslag med betydelig vægt i det samlede forslag til styrkelse af handelsministeriets energiadministration, som i detaljeret form snarest vil tilgå de bevilgende myndigheder og folketingets energipolitiske udvalg.

For dette lovforslags vedkommende må væsentlige dele af opfølgingsarbejdet i forbindelse med loven udarbejdes umiddelbart efter lovens ikrafttræden. Dette er nødvendigt af hensyn dels til en hurtig igangsætning af naturgas- og kraftvarmeplanlægningen, dels til en tidlig information af brugerne om de fremtidige planer.

Den generelle regelfastsættelse efter bemyndigelsesbestemmelserne i lovforslaget vil som hovedregel finde sted i handelsministeriets departement som regel efter indstilling fra energistyrelsen, der også vil blive ansvarlig for udøvelse af de fleste administrative beføjelser i lovforslaget.

I departementet vil varmeplanlægningen indgå som et integreret led i energiplanlægningen og prognose- og analysevirksomheden. I energistyrelsen vil der være behov for etablering af en egentlig varmforsyningsenhed, som i en række henseender forudsættes at trække på ekspertise fra styrelsens øvrige fagområder.

Med hensyn til prisbestemmelsernes administration foreslås det, at Monopoltilsynets direktorat påtager sig opgaverne, hvilket vil kræve en personaleudvidelse.

I den nye struktur for handelsministeriets energiadministration skønnes det herefter, at i alt ca.

25 AC/DIF stillinger og 10-15 HK stillinger vil vedrøre opgaver, der kan henføres til varmforsyningsplanlægning og -administration, herunder prisadministration. Som nævnt vil en vis del af dette personale indgå i enheder med tværgående opgaver - især i departementet.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til kapitel I

Formål og definition

Hovedmålsætninger for dansk energipolitik er snarest muligt at reducere energiforsyningsafhængighed af olietilførslerne samt at bremse væksten i energiforbruget. Da rumopvarmningen lægger beslag på næsten halvdelen af landets energitilførsler, og da ca. 90 pct. af rumopvarmningsbehovet dækkes af olietilførsler, indgår en landsdækkende varmforsyningsplanlægning som et centralt led i realiseringen af de overordnede energipolitiske mål.

Varmeforsyningsplanlægningens vigtigste formål bliver at fremme en omlægning af varmforsyningssystemerne, så der kan anvendes andre energikilder end olie og at fremme mulighederne for besparelser.

Planlægningen skal således i givet fald medvirke til at nyttiggøre bl. a. overskudsvarme fra kraftværker, affaldsforbrændingsanlæg m.v. samt naturgas, geotermisk energi, halm, biogas, vind- og solenergi i opvarmningssektoren.

For at sikre, at der sker den bedst mulige anvendelse af energi til rumopvarmning forudsættes det, at varmforsyningsplanlægningen udfores, så den løbende kan indpasses i landets samlede energiplanlægning. Udnyttelse af energi til rumopvarmning må således ske på grundlag af samlede analyser over de energiformer og -mængder, der skønnes at være til rådighed inden for planlægningshorisonten.

Samtidig må varmforsyningsplanlægningen tilrettelægges, så der kan ske en overordnet afgrænsning af områder, hvor bestemte opvarmningsformer skal tillægges en prioriteret anvendelse.

Endvidere må planlægningen tilrettelægges således, at det endelige valg af forsyningsform i de enkelte områder sker, efter at der er foretaget energimæssige og økonomiske analyser af alternative forsyningsformer.

Der er på flere områder et væsentligt sammenfald mellem forhold, der berøres af den sammen-

fattende fysiske planlægning og de forhold, der inddrages i varmforsyningsplanlægningen. Det er således gennem den sammenfattende fysiske planlægning, at placeringen af varmemeforbrugende bygninger og virksomheder samt anlæg, der kan producere varme til kollektiv opvarmning af bygninger, fastlægges.

For at sikre den bedst mulige anvendelse af energi til opvarmning er det derfor vigtigt, at varmforsyningsplanlægningen udformes således, at den kan indpasses i den sammenfattende fysiske planlægning. I denne sammenhæng er det betydningsfuldt, at varmforsyningsplanlægningen kan tilrettelægges, så den tidsmæssigt og ressourcemæssigt kan indpasses i kommunernes og statens økonomiske planlægning.

Til § 1

De foreslåede bestemmelser præciserer, at varmforsyningsplanlægningen skal tilrettelægges, så de ovenfor nævnte hensyn tilgodeses.

Til § 2

I § 2 fastlægges, hvad der i lovens sammenhæng forstås ved kollektive varmforsyningsanlæg.

Af stk. 1 fremgår det, at kollektive varmforsyningsanlæg er anlæg, hvis hovedformål er at levere energi i form af gas, opvarmet vand eller damp til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand. Anlæg hvis hovedformål er at levere energi til andet end bygningsopvarmning, f. eks. til procesformål i industrien, betragtes ikke som kollektive varmforsyningsanlæg. Anlæg i en industrivirksomhed, der producerer energi til procesformål, men som desuden har en produktion af overskudsvarme, der anvendes til rumopvarmning, er således ikke omfattet af definitionen.

I stk. 1, nr. 1-4, er der foretaget en opregning af, hvilke anlæg der er kollektive varmforsyningsanlæg. Af stk. 1, nr. 1, sammenholdt med stk. 2 fremgår det, at kollektive varmforsyningsanlæg omfatter de rørledninger og andre anlæg, der er nødvendige til lokaldistribution af naturgas. Hovedtransmissionsnettet for naturgas, hvis etablering er reguleret i lov om naturgasforsyning, falder uden for definitionen.

Af stk. 1, nr. 2, fremgår det endvidere, at kollektive varmforsyningsanlæg omfatter alle anlæg, der er nødvendige for at transmittere og distribuere opvarmet vand eller damp fra kraftvarmeverker, affaldsforbrændingsanlæg og industrivirksomheder, mens de anlæg og virksomheder, der produ-

cerer overskudsvarme, ikke er omfattet af definitionen, jvf. for kraftvarmeverkers vedkommende stk. 2.

I den forbindelse bemærkes, at handelsministeren med hjemmel i elforsyningsloven kan pålægge en elproduktionsvirksomhed at ombygge sit produktionsanlæg til et kraftvarmeverk.

Af stk. 1, nr. 3 og 4, fremgår det, at fjernvarmforsyningsanlæg samt blokvarmecentraler med en kapacitet på mere end 1 MJ/s medregnes til de kollektive varmforsyningsanlæg.

Ved fjernvarmforsyningsanlæg forstås de i dag almindeligt forekommende fjernvarmecentraler med tilhørende ledningsnet, som leverer varme til forskellige ejendomme med forskellige ejere. Kundekredsen vil sjældent være fastlagt ved anlæggets opførelse, hvorfor tilslutningsgraden varierer. Fjernvarmeanlæg kan være kommunalt eller privat ejede, eventuelt med varierende kommunal indflydelse. På grund af fjernvarmeanlæggenes almene karakter som serviceydende virksomhed er det fundet hensigtsmæssigt, at disse anlæg uanset størrelse inddrages under lovens reguleringer.

Blokvarmecentraler adskiller sig fra fjernvarmecentraler ved, at de sædvanligvis er planlagt og etableret i forbindelse med opførelsen af et større boligbyggeri med det formål at forsyne et bestemt antal brugere (lejere eller bestemte bygninger). Anlæggets kapacitet er derfor sædvanligvis fuldt udnyttet. Da blokvarmecentraler ofte er af en betydelig størrelse, idet de betjener et stort antal boliger, kan disse anlæg have betydning for varmforsyningsplanlægningen. Det er derfor fundet nødvendigt at inddrage blokvarmecentraler over en vis kapacitet under definitionen af et kollektivt varmforsyningsanlæg. Ifølge stk. 1, nr. 4, er kapacitetsgrænsen sat ved anlæg større end 1 MJ/s, dvs. anlæg der kan forsyne mere end 200 husstande.

Bestemmelsen i stk. 3 åbner mulighed for, at handelsministeren kan bestemme, at loven helt eller delvis ikke skal finde anvendelse på anlæg, der er et kollektivt varmforsyningsanlæg efter definitionen i stk. 1.

Til kapitel 2

Kortlægning og planlægning

Til § 3

Ansvar for iværksættelse af den landsdækkende varmforsyningsplanlægning henlægges til handelsministeren, som må drage omsorg for, at den overordnede varmforsyningsplanlægning løbende indpasses i den generelle energipolitik.

I varmeplanudvalgets 2. delbetænkning er der peget på, at der er en nær sammenhæng mellem mulighederne for at realisere målene på varmforsyningsområdet og udformning og administration af anden lovgivning. Her tænkes især på besparelsesforanstaltninger og den byfornyelsesplanlægning, som ligger under boligministerens ressort, den sammenfattende fysiske planlægning under miljøministerens ressort og afgifter på olieprodukter og elektricitet, som hører under skatte- og afgiftsministerens ressort.

Handelsministeren vil medvirke til, at der kan ske en koordination på centralt hold ved, at større enkeltdispositioner, som udstedelse af varmeplandirektiver, godkendelse af regionale varmforsyningsplaner m.v., sker efter forhandling med de ministre, hvis sagområde særligt berøres. Da disse dispositioner kan have væsentlige samfundsmæssige konsekvenser vil også finansministeren blive inddraget.

Handelsministeren vil endvidere som koordinerende energimyndighed drage omsorg for, at gennemførelsen af sådanne undersøgelser m.v., der er nødvendige som grundlag for den landsdækkende varmforsyningsplanlægning, søges fremmet. Som eksempel kan nævnes undersøgelser vedrørende udviklingen i varmeefterspørgselen, herunder det specifikke varmeforbrug for forskellige forbrugs- og bygningskategorier, virkningsgrader for forskellige anlægstyper samt undersøgelser af forsynings-systemer for kraftvarme, naturgas, vedvarende energi m.v..

Efter forslaget skal de regionale og lokale myndigheder forestå gennemførelse af den egentlige detaljerede planlægning, men den foreslåede bestemmelse giver hjemmel til, at handelsministeren, som led i den landsdækkende varmforsyningsplanlægning, kan fastlægge nærmere forudsætninger – varmeplandirektiver – som de regionale og lokale myndigheder skal lægge til grund i varmforsyningsplanlægningen. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslagets § 6, hvor det foreslås, at de regionale varmforsyningsplaner godkendes af handelsministeren.

De bindinger, som fastlægges i varmeplandirektiver, kan både være af energimæssig og af økonomisk karakter og må forudses fastlagt på baggrund af den generelle energipolitik.

Varmeplandirektiver kan eksempelvis generelt angive, hvilke målsætninger der (regionalt eller lokalt) skal tilstræbes opfyldt samt hvilke energiformer og opvarmningsmetoder, der skal tillægges en prioriteret anvendelse.

Et varmeplandirektiv kan endvidere, specielt i overgangsfasen, fastslå i hvilke geografiske områder, der skal planlægges varmforsyning baseret på naturgas eller overskudsvarme fra kraftværker m. v. Udstedelse af sådanne direktiver vil ske i nær tilknytning til administrationen af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning. Et sådant varmeplandirektiv kan samtidig indeholde grundlaget for kommunalbestyrelsernes administration af § 20.

Det tilføjes, at hvis der i et varmeplandirektiv fastlægges en geografisk afgrænsning, forudsættes det forinden forhandlet med de berørte kommuner og amtskommuner.

Til §§ 4-11

De foreslåede bestemmelser omhandler tilvejebringelsen af de regionale og kommunale varmforsyningsplaner. De regionale varmforsyningsplaner bliver regionaliseringer af de overordnede energipolitiske mål og en ramme, inden for hvilken de enkelte kommunalbestyrelser skal udarbejde kommunale varmforsyningsplaner.

De regionale varmforsyningsplaner skal medvirke til den bedst mulige udnyttelse af eksisterende og fremtidige energikilder, som kan anvendes inden for varmforsyningssektoren. For at sikre, at der regionalt kan foretages en afvejning ud fra en helhedsbetragtning af de forskellige forsyningsmuligheder, er det fundet hensigtsmæssigt at henlægge ansvaret for udarbejdelse af de regionale varmforsyningsplaner til amtsrådene.

Det er imidlertid meget væsentligt, at kommunalbestyrelserne så tidligt som muligt inddrages ved udarbejdelsen af de regionale varmforsyningsplaner, således at disse i videst muligt omfang kan baseres på lokale data og vurderinger. Dertil kommer, at der må drages storst mulig nytte af det udviklede planlægningsapparat, som flere kommuner råder over, samt af den planlægning nogle kommuner allerede har iværksat på varmforsyningsområdet.

De elementer, som kommunalbestyrelserne og amtsrådene skal lægge til grund for deres planlægning, er

- 1) en kortlægning af det eksisterende varmeforbrug og eksisterende varmforsyningsanlæg,
- 2) et skøn over det fremtidige varmebehov samt de fremtidige varmforsyningsmuligheder,
- 3) en oversigt over igangværende planlægningsaktiviteter, samt
- 4) varmeplandirektiver udstedt i henhold til § 3.

I § 4 er det foreslået, at kommunalbestyrelsen foranlediger kortlægningen af de eksisterende forhold, udarbejder et skøn over de fremtidige forhold samt et oplæg til tilrettelæggelse af kommunens varmforsyning. Det understreges i lovteksten, at kortlægningen bl. a. skal foretages i samarbejde med de energiforsyningselskaber, der leverer ledningsbunden energi. Også andre virksomheder og myndigheder må inddrages.

En kortlægning af det eksisterende varmemeforbrug og de anvendte opvarmningsmetoder er nødvendig for at få tilvejebragt det fornødne planlægningsgrundlag.

Ved kortlægningen sker der en opdeling af kommunen i områder med nogenlunde ensartet bebyggelse, såkaldte varmforsyningsområder. Opdelingen bør ske på baggrund af foreliggende kommuneplaner, lokalplaner m.v. Inden for hvert af disse foretages en registrering af varmemeforbruget fordelt på forskellige bygningskategorier: boliger, industribygninger, offentlige bygninger m.v.

Ved opgørelsen af opvarmningsmetoderne skelnes mellem individuelle varmforsyningsanlæg som f. eks. oliefyr, elvarme m.v., og kollektive varmforsyningsanlæg, som f. eks. offentlige og private fjernvarmeværker, gasværker m.v. Kortlægningen bør omfatte en opgørelse af de kollektive varmforsyningsanlægs aktuelle forsyningsområder, antal tilsluttede forbrugere, kapacitet i værker, centraler og ledninger m.v. Dertil kommer en registrering af individuelle varmforsyningsanlæg.

Kortlægningen skal endvidere omfatte en oversigt over industrivirksomheder, affaldsforbrændingsanlæg m.v., som kan levere overskudsvarme. I denne forbindelse tænkes bl. a. på restvarme fra processer, udnyttelig varme i røggasser og varme hidrende fra afbrænding af forskellige former for affald.

Udarbejdelse af skønnet over det fremtidige nettovarmebehov må ske på grundlag af de prognoser, som benyttes ved andre former for fysisk og økonomisk planlægning i de enkelte kommuner. Endvidere må skønnet baseres på den forventede udvikling i det specifikke nettoopvarmningsbehov i de forskellige bygningskategorier, idet der tages hensyn til isoleringsforanstaltninger. Ved vurdering af den fremtidige brændselsefterspørgsel må også udviklingen i virkningsgrader i varmforsyningsanlæg m.v. tages i betragtning.

Skønnet over de fremtidige varmforsyningsmuligheder må tage udgangspunkt i de statslige direktiver om naturgas- og kraftvarmemængder, der forudsættes nyttiggjort i de enkelte regioner, planer for opførelsen af affaldsforbrændingsanlæg eller

en oversigt over de mængder af affald, som vil være til rådighed for affaldsforbrændingen, den forventede udvikling i mulighederne for at udnytte overskudsvarme fra industrivirksomheder m.v.

Skønnet over de fremtidige varmforsyningsmuligheder kan også omfatte mulighederne for udnyttelse af vedvarende energikilder, f. eks. solvarme, vindenergi, biogas, jordvarme m.v., samt muligheden for udnyttelse af geotermisk energi.

I forbindelse med det arbejde omkring områdeafgrænsningen, som er foregået i varmeplanudvalget, er der udarbejdet et foreløbigt såkaldt varmeatlas. Varmeatlasen indeholder en geografisk fordeling af hele landets varmebehov i 1976 samt skøn over behovet i 1985 og 1995, fordelt på forskellige bygningskategorier. Skønnet over de fremtidige behov er baseret på visse antagelser om forventede isoleringsforanstaltninger samt byggeriets udvikling.

Den kortlægning, som er foreslået i § 4, skal tilrettelægges således, at den dels kan danne grundlag for handelsministerens udstedelse af varmeplandirektiver og godkendelse af regionale varmforsyningsplaner og dels kan udgøre planlægningsgrundlaget for kommunalbestyrelser og amtsråd. Samtidig skal den muliggøre en vurdering af, i hvilket omfang de iværksatte foranstaltninger på varmforsyningsområdet fører til de ønskede resultater.

Kortlægningen må derfor tilrettelægges således, at den løbende ajourføres. Kortlægningen af det eksisterende varmebehov kan i en vis udstrækning baseres på data fra bygnings- og boligregisteret. Dertil kommer, at indsamlingen af data til dette formål bør samordnes med indsamling af andre energiplanlægningsdata samt kommunale plandata i almindelighed.

Endelig er det i § 4 foreslået, at kommunalbestyrelsen udarbejder et oplæg om tilrettelæggelse af varmforsyningen i kommunen. Oplægget skal udarbejdes bl. a. på grundlag af kommunens byplanmæssige dispositioner og økonomiske planlægning.

De kommuner, der allerede har udarbejdet varmforsyningsplaner for delområder af kommunen, vil have et væsentligt grundlag for udarbejdelse af oplæggene. Oplæggene vil hermed kunne medvirke til, at der skabes en oversigt over igangværende planlægningsaktiviteter inden for varmforsyningsområdet.

I forbindelse med oplæggene kan kommunen eksempelvis inddeles i zoner, som adskiller sig ved hensyn til muligheden for etablering eller udbygning af bestemte former for kollektiv varme-

forsyning. Denne inddeling vil naturligt tage udgangspunkt i den sammenfattende fysiske planlægning og den deri foreliggende opdeling af kommunen i områder, som adskiller sig med hensyn til bebyggelsestæthed, bebyggelsesarter m.v.

Eksempelvis kan kommunen inddeles i tre zoner:

Zone A: Områder, hvor forudsætningerne for kollektiv varmforsyning er gunstige.

Zone B: Områder, hvor det i øjeblikket er usikkert, hvilke varmforsyningsmetoder, der er hensigtsmæssige.

Zone C: Områder, som ikke synes velegnede med hensyn til kollektiv varmforsyning.

Zone A vil således typisk være tætte bebyggelsesområder, mens zone C typisk vil være områder med spredt bebyggelse, og zone B kan være en overgangsform mellem A og C.

For hvert af disse områder kan der opstilles forslag til fremtidig varmforsyning, herunder indpasning af eksisterende forsyningsanlæg. For områderne kan der eventuelt opstilles alternative forslag. Forslagene ledsages af et overslag over de energimæssige virkninger samt over investeringsbehovet baseret på oplysninger om anlæggenes art, kapacitet, udstrækningen af udlagte røret m.v.

Oplæggene kan også indeholde en vurdering af, i hvilket omfang det inden for udlagte industriområder vil være muligt at udpege arealer, der kunne være egnede ved lokalisering af virksomheder, som i forbindelse med deres drift afgiver overskudsvarme, som kan anvendes til bygningsopvarmning. Det vil typisk være arealer beliggende relativt nær eksisterende eller planlagte fjernvarmeanlæg.

Tilsvarende kan oplæggene indeholde en vurdering af mulighederne for at udpege arealer til virksomheder, som har særligt gunstige muligheder for at udnytte overskudsvarme.

Handelsministeren vil til brug for denne planlægning iværksætte undersøgelser af, for hvilke virksomhedstyper det kan være rimeligt at lade varmhensyn indgå på linie med andre lokaliseringshensyn.

Til § 5

De foreslåede bestemmelser i § 5 fastlægger den regionale varmforsyningsplans indhold.

Der anvendes udtrykket »retningslinier« som en tilkendegivelse af, at den regionale varmforsyningsplan i store træk skal angive rammerne for den mere detaljerede planlægning på kommunalt plan. Planen vil således ikke umiddelbart blive

bindende for borgerne, men alene for amtsrådene og kommunalbestyrelserne.

Udarbejdelse af planen sker med udgangspunkt i de statslige direktiver, kortlægningen og oversigterne samt de kommunale oplæg.

Den regionale varmforsyningsplan skal indeholde retningslinier for, hvorledes det nuværende og fremtidige varmforsyningsbehov mest hensigtsmæssigt kan dækkes ved udnyttelse af de samlede varmforsyningsmuligheder inden for amtskommunens område.

Planen skal indeholde retningslinier for fremtidig lokalisering af større forsyningsanlæg, herunder rørledninger af regional betydning.

Endvidere skal der angives en prioriteret rækkefølge for etablering af anlæggene m.v., hvilket specielt har betydning, hvor der forudsættes et samarbejde mellem flere kommuner omkring et varmforsyningsanlæg.

Med udgangspunkt i de kommunale oplæg skal planen indeholde retningslinier for den indbyrdes lokalisering af på den ene side virksomheder, som har særlig gunstige muligheder for at udnytte overskudsvarme (f. eks. gartnerier) og på den anden side virksomheder, som i forbindelse med deres drift kan levere overskudsvarme, som kan anvendes til bygningsopvarmning. Ved i tide at sikre en hensigtsmæssig placering af disse virksomheder vil man kunne fremme mulighederne for at udnytte overskudsvarme.

Planen skal ledsages af en oversigt, der indeholder et overslag over de totale investeringer ved planens gennemførelse samt deres forudsatte finansiering. I oversigten må der endvidere redegøres for, hvorledes planen forholder sig til de energipolitiske målsætninger, ligesom planens beskæftigelsesmæssige konsekvenser skal belyses. Endvidere må der redegøres for planens miljømæssige konsekvenser, herunder for forholdet til den planlægning, som i medfør af miljøbeskyttelseslovens §§ 61 og 62 skal finde sted med hensyn til den fremtidige beliggenhed af virksomheder m.v., hvortil der af hensyn til forebyggelse af forurening må stilles særlige beliggenhedskrav. Endelig skal forholdet til region- og kommuneplanlægningen belyses.

§ 5, stk. 1, indeholder krav om retningslinier for placering og arealanvendelse, f. eks. lokalisering af varmforsyningsanlæg, rørledninger, områdeopdeling m.v.

Svarende hertil har lov om lands- og regionplanlægning og lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet bestemmelser om, at der skal udarbejdes retningslinier for fordeling af den fremtidige byvækst, omfanget og beliggenheden af stør-

re tekniske anlæg og beliggenhed af virksomhed m.v., hvortil der af hensyn til forebyggelse af forurening må stilles særlige beliggenhedskrav.

Af hensyn til varmeforsyningsplanlægningen er der stillet forslag om at supplere denne opregning, således at der kræves specielle retningslinier for forhold, der er specifikke for varmeforsyningsplanlægningen, jvf. forslaget til konsekvensændring af lov om lands- og regionplanlægning, lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet og lov om kommuneplanlægning. For at få taget stilling til de dele af varmeforsyningsplanlægningen, der vedrører placering og arealanvendelse, skal der derfor udarbejdes regionplanretningslinier parallelt med udarbejdelsen af den regionale varmeforsyningsplan. Forslaget til regionplanretningslinier må almindeligvis antages at have form af et forslag til tillæg til den godkendte regionplan. Forslag til regionplanretningslinier om forhold, der vedrører varmeforsyningsplanlægningen, vil dog også kunne være en del af et samlet regionplanforslag i forbindelse med en revision af regionplanen.

Amtsrådet indsender forslaget til miljøministeriet samtidig med indsendelsen af den regionale varmeforsyningsplan til handelsministeriet.

Både handelsministeren og miljøministeren behandler planerne i samråd med andre berørte ministerier, og da planerne i et vist omfang omfatter de samme forhold, må godkendelsen af planerne koordineres.

Til § 6

Bestemmelsen omhandler den statslige godkendelse af de regionale varmeforsyningsplaner. Selve godkendelsesbeføjelsen er et vigtigt led i den statslige styring af varmeforsyningsplanlægningen.

Handelsministerens godkendelse af de regionale planer vil ske efter forhandling med de ministre, hvis sagområde særligt berøres (jvf. bemærkningerne til § 3).

Til § 7

Det foreslås, at kommunalbestyrelserne inden for rammerne af varmeplandirektiver og godkendte regionale varmeforsyningsplaner udarbejder planer for tilrettelæggelse af varmeforsyningen. Udarbejdelsen af varmeforsyningsplanerne skal helt eller delvist foregå i et kommunalt samarbejde, hvis dette forudsættes i en regional varmeforsyningsplan.

Af hensyn til en realistisk og sammenhængende varmeforsyningsplanlægning må planlægningen

tilrettelægges, så der kan ske en indholdsmæssig og tidsmæssig samordning med kommuneplanerne. Endvidere må der i denne forbindelse ske en samordning med de kommunale sektorplaner og med de kommunale flerårsbudgetter.

For at tilgodese denne samordning blev det i 2. delbetænkning fra handelsministeriets varmeplanudvalg foreslået at strukturere den kommunale varmeforsyningsplan i en statusdel, en perspektivdel og en programdel.

Statusdelen udgøres af den kortlægning af de faktiske forhold, som lå til grund for de kommunale oplæg (jvf. § 4). En yderligere detaljeret kortlægning kan blive nødvendig.

Perspektivdelen består i en oversigtlig planlægning, der angiver nogle mål, der er knyttet til et fremtidigt boligtal, opvarmningsbehov eller lignende.

I perspektivdelen kan fastlægges:

- En hoveddeling af kommunens areal i områder, som påtænkes forsynet med bestemte energiformer under anvendelse af nærmere angiven forsyningsteknik.
 - En grovstruktur for placering af forsyningsvirksomheder og for udstrækningen af tilhørende forsyningsområder/-net, herunder placering af virksomheder, som i forbindelse med deres drift afgiver overskudsvarme, som kan anvendes til bygningers opvarmning m.v.
 - En rangordning af de ifølge perspektivdelen fastlagte omlægninger og nyetableringer af varmeforsyningssystemer.
 - Oversigter over perspektivdelens relationer til anden langsigtet planlægning, herunder den regionale varmeforsyningsplan, samt vurdering af miljøpåvirkningen.
 - Oversigter over de totale investeringer og disses finansiering.
- Programdelen er en detaljeret planlægning, som er integreret i kommunernes 4-årige budgetlægning.

I programdelen fastlægges:

- En nøje afgrænsning af de forbrugssektorer og de dele af kommunens områder, som skal forsynes med bestemte energiformer til varmeforsyning under anvendelse af nærmere angiven forsyningsteknik.
- En detailstruktur for placering af forsyningsvirksomheder og anlæg af forsyningsnet.
- En tidsfølge for iværksættelsen af de ifølge programdelen fastlagte omlægninger og nyetableringer af varmeforsyningssystemer.

- Hvem, der forudsættes at tilvejebringe de planlagte anlæg (kommuner eller private).
- Angivelse af omkostninger ved planernes realisering samt fordelingen mellem kommuner, forbrugere og energileverandører.
- Forholdet til kommunens fysiske planlægning i øvrigt.
- Oversigter over beskæftigelses- og miljøpåvirkningen forbundet med programdelens iværksættelse.

Til § 8

Efter den foreslåede bestemmelse er det amrådets ansvar at påse, at den kommunale varmforsyningsplan er i overensstemmelse med den af handelsministeren godkendte regionale varmforsyningsplan og eventuelle varmeplandirektiver, der er udstedt efter den regionale plans godkendelse.

De kommunale varmforsyningsplaner udgør bindeleddet mellem på den ene side den regionale varmforsyningsplan og på den anden side de for borgerne bindende retsfrskrifter samt kommunernes egen anlægsvirksomhed.

Det er af afgørende betydning at sikre, at den kommunale varmforsyningsplans afsnit om de enkelte dele af kommunen har en præcision og en udformning, som gør det muligt fremover at tage stilling til, om bl. a. bestemmelser i lovforslagets kapitel 4 bør bringes i anvendelse.

Kan der ikke opnås enighed mellem en kommunalbestyrelse og et amtsråd efter stk. 1, kan handelsministeren i henhold til stk. 2 afgøre spørgsmålet, eventuelt efter forhandling med andre berørte ministre.

Til § 9

Varmeforsyningsplanlægningen skal tilrettelægges, så det bliver muligt at foretage både en økonomisk, fysisk, tidsmæssig og energimæssig samordning af planerne for de enkelte geografiske områder. Det er derfor betydningsfuldt, at planlægningen sker på et så vidt muligt ensartet grundlag og efter fælles retningslinier.

Bestemmelsen i stk. 1 giver handelsministeren hjemmel til efter forhandling med de kommunale organisationer at udfærdige nærmere regler for kortlægningens og planlægningens udarbejdelse. Disse regler vil ikke være varmeplandirektiver, som omhandlet i § 3, men forskrifter om tilrettelæggelsen og udførelsen af kortlægnings- og planlægningsarbejdet. Reglerne vil endvidere blive udarbejdet i samarbejde med de berørte ministerier.

F. eks. vil der være behov for regler om:

- Hvorledes kortlægningen af den eksisterende og fremtidige varmeefterspørgsel skal finde sted, og hvorledes de eksisterende og fremtidige varmforsyningsmuligheder bedømmes, herunder brug af ensartede signaturer og målestoksforhold,
- hvordan varmforsyningsplanlægningen skal tilrettelægges og udføres på lokalt og regionalt hold,
- hvorledes en varmforsyningsplan kan vurderes f. eks. energimæssigt, miljømæssigt, beskæftigelsesmæssigt m.v.,
- hvilke forhold planen skal behandle, med henblik på at sikre en samordning med såvel den fysiske som den økonomiske planlægning i kommunen og regionen.

Desuden er det vigtigt for koordineringen af varmforsyningsplanlægningen, at handelsministeren fastsætter tidsfrister for de forskellige faser i planlægningen. Det vil sige tidsfrister for kortlægningsfasen (§ 4), planlægningsfaserne (§ 5 og § 7) og godkendelsesfaserne (§ 6 og § 8). Handelsministeren kan videre fastsætte regler om høringer og indsigelsesfrister – f. eks. regler om, at kommunalbestyrelserne skal høres, forinden amtsrådet fremsender den regionale varmforsyningsplan til handelsministeren til godkendelse. Endelig kan handelsministeren fastsætte nærmere regler om planernes offentliggørelse.

Da varmforsyningsplanlægningen og den hermed forbundne omlægning af opvarmningsmetoderne kan komme til at berøre en omfattende kreds af grundejere og brugere, vil det være naturligt at tilstræbe en offentlighed i planlægningen, som kendes fra anden sektorplanlægning, f. eks. spildevandsplanlægningen.

I varmeplanudvalgets 2. delbetænkning om »Organisation og styring af varmforsyningsplanlægningen« anbefales, at der udarbejdes regler, som sikrer, at offentligheden inddrages bl. a. for så tidligt som muligt at forberede brugerne på omlægningen og herigennem medvirke til at undgå investeringer i varmforsyningsanlæg, som inden for en kort årrække vil blive unyttige.

Stk. 2 åbner mulighed for handelsministeren til efter forhandling med de kommunale organisationer nærmere at fastsætte regler for hvorledes andre myndigheder og virksomheder, som producerer eller leverer energi, der kan indgå i varmforsyningen, skal inddrages i planlægningen.

Til § 10

Varmeforsyningsplanlægningen vil være en proces, der ikke afsluttes med handelsministerens eller amtsrådets godkendelse af varmforsyningsplanerne.

Selv om udgangspunktet vil være, at en varmforsyningsplan, der ikke længere kan opfylde sin funktion, må afløses af en ny plan, må der realistisk forudses et behov for at revidere en godkendt plan. Er der tale om mindre ændringer i forhold til den faktiske udvikling eller andre mindre væsentlige korrektioner, der ikke forrykker planens sigte, skal disse kunne foretages uden en egentlig godkendelsesprocedure som beskrevet i §§ 6-8. Hvis forudsætningerne for de eksisterende planer skulle være afgørende ændret, vil handelsministeren kunne rejse spørgsmålet om en ændring af planerne i et varmeplandirektiv efter § 3.

Det er foreslået, at handelsministeren kan fastsætte regler om tidspunktet for og fremgangsmåden ved udførelsen af revisioner, ændringer og tillæg.

Til § 11

Det er en nødvendig forudsætning for udførelsen af en realistisk varmforsyningsplanlægning, at de ansvarlige administrative organer kan indhente de herfor nødvendige oplysninger, herunder også oplysninger om planlægning m.v., som udføres i andre fagministerier og af energiforsyningsselskaberne. En virksomhed kan som oplysningsgiver forlange, at dens oplysninger ikke må offentliggøres i en form, så disse kan henføres til den pågældende virksomhed.

Til kapitel 3

Overgangsbestemmelser

For at opfylde de energipolitiske mål på opvarmningsområdet er det ikke muligt på alle områder at afvente udarbejdelsen og godkendelsen af de regionale og kommunale varmforsyningsplaner, inden der iværksættes egentlige varmforsyningsprojekter.

Såvel gennemførelsen af projekter for naturgasforsyning som realisering af visse kraftvarmeprojekter kan nødvendiggøre, at der hurtigt iværksættes en projektbaseret planlægning.

For at sikre gennemførelsen af sådanne projekter er der i dette kapitel foreslået overgangsbestemmelser, som skal være i kraft, indtil der foreligger godkendte kommunale varmforsyningsplaner.

Hovedsigtet med overgangsbestemmelserne er at skabe hjemmel for handelsministeren til at pålæg-

ge de lokale myndigheder for nærmere definerede geografiske områder og forsyningssystemer at udarbejde delplaner, der kan muliggøre gennemførelsen af bestemte varmforsyningsprojekter. Når handelsministeren har godkendt delplanerne, træder de retsvirkninger, som er beskrevet i kapitel 4, i kraft, uanset at disse retsvirkninger normalt først indtræder, når der foreligger godkendte kommunale varmforsyningsplaner.

Administrationen af overgangsbestemmelserne påhviler handelsministeren. Det bliver således handelsministerens ansvar at sikre, at gennemførelsen af de energimæssige foranstaltninger, som har en hastende karakter, koordineres indbyrdes og får en udformning, så de kan passes ind i den mere langsigtede og sammenfattende varmforsyningsplanlægning. Derfor må overgangsordningerne administreres inden for rammerne af de varmeplandirektiver, som handelsministeren udsteder i medfør af § 3, og som de lokale og regionale myndigheder skal lægge til grund for deres almindelige varmforsyningsplanlægning. Endvidere må de delplaner, som udarbejdes og godkendes efter overgangsbestemmelserne, indgå i det fortsatte planlægningsarbejde lokalt og regionalt.

Da overgangsbestemmelserne især tager sigte på at muliggøre en hurtig udbygning af kraftvarme- og naturgasforsyning, vil administrationen af overgangsbestemmelserne, komme til at ske i nær tilknytning til administrationen af lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning og lov nr. 294 af 7. juni 1972 om naturgasforsyning.

Til § 12

I stk. 1 foreslås det, at handelsministeren i overgangsfasen får hjemmel til at pålægge amtsråd og kommunalbestyrelser inden en nærmere frist at udarbejde delplaner, der kan muliggøre gennemførelse af projekter for kollektiv varmforsyning for kommuner eller nærmere angivne delområder af kommuner.

Bestemmelsen i stk. 2 skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 3. De nærmere angivne forudsætninger, som skal lægges til grund ved udarbejdelsen af delplanerne, skal således være indeholdt i varmeplandirektiverne.

Forudsætningerne kan både være af energimæssig, økonomisk og tidsmæssig karakter. F. eks. skal de udarbejdede delplaner kunne belyse mulighederne for at udnytte overskudsvarme fra et eksisterende eller planlagt kraftvarmeværk eller for afsætning af naturgas inden en nærmere angiven frist. Det kan samtidig angives, at kommunalbestyrelser-

ne i medfør af § 20 skal forbyde etableringen af nærmere angivne opvarmningssystemer i ny bebyggelse.

Forudsætningerne vil blive fastlagt efter forhandling med de ministre, hvis område berøres heraf (jfr. § 3).

De retningslinier, som handelsministeren fastsætter til brug ved udarbejdelsen af delplanerne, er af samme karakter, som de der er beskrevet i forbindelse med § 9. Den projektbaserede planlægning efter overgangsbestemmelserne skal i videst muligt omfang indeholde de samme elementer, som skal behandles i programdelen af de kommunale varmforsyningsplaner. Herved muliggøres en koordination med kommunernes øvrige økonomiske og fysiske planlægning samt på længere sigt med den generelle varmforsyningsplanlægning.

Afstemningen med regionplanlægningen sker efter de retningslinier, som er beskrevet i § 5, stk. 4. Handelsministeren vil i øvrigt drøfte fremgangsmåden for denne afstemning med miljøministeren.

I stk. 3 foreslås en godkendelsesprocedure på linie med den, der er foreslået i § 6.

Der kan være behov for en relativt hurtig afstemning af delplanerne indbyrdes og med administrationen af lovene om elforsyning og om naturgasforsyning. En sådan afstemning kan f. eks. medføre, at handelsministeren må ændre de forudsatte tidsrammer for varmforsyningsprojekternes gennemførelse.

Ved godkendelsen tager handelsministeren stilling både til de energimæssige og de økonomiske aspekter.

Godkendelsen sker efter, at handelsministeren har rådført sig med de ministre, hvis område særligt berøres. Det kan vise sig nødvendigt, at disse ministre må tilrettelægge administrationen af deres ressortområde med henblik på at fremme realiseringen af de i delplanerne indeholdte projektforslag. F. eks. kan der blive behov for, at miljøministeren udsteder landsplandirektiver med hjemmel i § 4 i lov om lands- og regionplanlægning, specielt hvis der ikke foreligger regionplanforslag vedtaget af amtsrådet.

Bestemmelsen i stk. 4 betyder, at en godkendt delplan har de samme retsvirkninger som en endelig vedtaget kommunal varmforsyningsplan.

Til kapitel 4

Etablering af varmforsyningsanlæg m.v.

I dette kapitel er optaget regler om etablering af kollektive varmforsyningsanlæg samt regler, der

regulerer forholdet mellem kollektive varmforsyningsanlæg og brugere.

Ved etablering af kollektive varmforsyningsanlæg kræves der i dag i almindelighed tilladelse efter byggeloven. For større anlæg forudsættes endvidere udarbejdet en lokalplan efter kommuneplanlovens bestemmelser, medens etablering af bl. a. olie- og gasfyrede varmeværker med en indfyret effekt på 5 MW og derover kræver godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Der har ikke hidtil været krav om godkendelse af anlæg ud fra overordnede energimæssige synspunkter.

I forbindelse med etableringen af en varmforsyningsplanlægning foreslås der nu gennemført en godkendelsesordning, der skal sikre, at nye kollektive varmforsyningsanlæg etableres i overensstemmelse med varmforsyningsplanlægningen. Denne godkendelse vil bl. a. skulle koordineres med den sikkerhedsmæssige godkendelse af evt. naturgasdistributionsledninger. Efter aftale mellem handelsministeriet og ministeriet for offentlige arbejder er der nedsat et udvalg under energistyrelsen, der behandler dette spørgsmål.

I de almindelige bemærkninger er der bl. a. redegjort for, at et af de væsentligste formål med loven er at fremme en omlægning af opvarmningsmetoderne, således at det bliver muligt at anvende andre energiformer end olie i opvarmningssektoren, bl. a. overskudsvarme. For at nå disse mål er det i en vis udstrækning nødvendigt at fremme en overgang fra individuel til kollektiv varmforsyning. Kapitel indeholder bl. a. bestemmelser, der på nærmere angivne vilkår giver hjemmel til at kræve såvel nye som eksisterende bebyggelser tilsluttet godkendte kollektive varmforsyningsanlæg.

Anvendelsen af sådanne styringsmidler vil særlig få betydning i forbindelse med gennemførelse af store projekter, så som udbygningen af naturgas- og kraftvarmforsyningen, projekter, der skal bidrage til en opfyldelse af de overordnede energipolitiske målsætninger.

Til § 13

Bestemmelsen fastlægger retsvirkningen af de kommunale og regionale varmforsyningsplaner i forhold til amtsråds og kommunalbestyrelses administration.

Ifølge bestemmelsens første led pålægges kommunalbestyrelser og amtsråd forpligtelse til ved deres administration af loven at virke for gennemførelsen af varmforsyningsplanerne. Denne forpligtelse indebærer, at kommunalbestyrelsen skal gennemføre eller tage initiativ til at gennemføre de

varmforsyningsprojekter, der er nødvendige for at realisere en kommunal varmforsyningsplan eller en delplan efter § 12. Bestemmelsen må ses på baggrund af, at en afgørende forudsætning for, at landet kan nå de overordnede energipolitiske målsætninger på opvarmningsområdet, er, at de varmforsyningsprojekter, der er indeholdt i de kommunale varmforsyningsplaner eller delplaner efter § 12, rent faktisk gennemføres.

Hvis en landsdækkende varmforsyningsplanlægning skal gennemføres efter dens intentioner, er det nødvendigt, at planerne ikke gennemhulles ved kommunale eller amtskommunale dispositioner i strid med planernes målsætning. Sådanne dispositioner kan måske ud fra en mere begrænset synsvinkel forekomme både rimelige og forsvarlige. I mange tilfælde vil de imidlertid kunne skabe usikkerhed for energiforsyningselskabernes eller andre kommuners dispositioner. I bestemmelsen fastslås det derfor, at kommunalbestyrelser og amtsråd i den konkrete sagsadministration ikke må træffe afgørelser i strid med de endeligt vedtagne planer eller godkendte delplaner.

Da der kan forekomme situationer, hvor særlige hensyn kan tale for, at en plan fraviges, er der medtaget en hjemmel for handelsministeren til at kunne fastsætte regler om dispensationer. Bestemmelsen åbner mulighed for, at dispensation kan meddeles af kommunalbestyrelsen eller amtsrådet. Reglerne om dispensation forudsættes fastlagt efter forhandling med de kommunale organisationer.

Til § 14

I § 14 bestemmes det, at projekter for nye kollektive varmforsyningsanlæg samt projekter for større ændringer i eksisterende anlæg skal godkendes efter denne lov.

Godkendelsesordningen skal medvirke til en sikring af, at udbygningen af de kollektive forsyningssystemer sker som led i varmforsyningsplanlægningen, det vil sige er i overensstemmelse med de kommunale varmforsyningsplaner eller delplaner efter § 12. Godkendelsesordningen skal samtidig medvirke til, at brugernes tilslutning til de kollektive forsyningssystemer finder sted udfra energimæssige hensyn og sker på rimelige økonomiske vilkår.

For at en godkendelse af projekter til udbygning af den kollektive varmforsyning kan tilgode disse hensyn, må projektbeskrivelserne belyse en række forhold, der har betydning for vurderingen heraf.

Projektforslag må således blandt andet angive:

- Forsyningsområder, herunder sammenhængen til foreliggende varmforsyningsplaner,
- hvilke tekniske anlæg, herunder ledningsnet, der påtænkes etableret, samt en tidsplan for etableringen,
- hvilke anlæg, der påtænkes tilvejebragt ved kommunal foranstaltning og hvilke, der påtænkes tilvejebragt af energileverandørerne eller af grundejerne i området,
- et overslag over størrelsen af de omkostninger, der må påregnes afholdt ved anlæggets etablering og drift, samt hvornår betalingen skal finde sted og hvorledes finansieringen og opkrævning tilrettelægges,
- på hvilke vilkår og tidspunkter eventuelle nye brugere forudsættes tilsluttet anlægget – herunder hvilke ejendomme beliggende i forsyningsområdet, som forudsættes tilsluttet,
- hvilke arealafståelser og servitutpålæg, der er nødvendige for anlæggets gennemførelse.

De anlæg, der skal godkendes, er kollektive varmforsyningsanlæg omfattet af definitionen i § 2. Ud over nye anlæg skal også større ændringer i eksisterende anlæg godkendes.

Ved større ændringer forstås ændringer, der kan få indflydelse på, om varmforsyningsplanerne kan gennemføres som forudsat. Eksempelvis vil mere end uvæsentlige ændringer i et anlægs forsyningsområde, i dets produktionskapacitet eller i anvendelse af andre energiformer i produktionen kræve en godkendelse. Nedlæggelse af et eksisterende varmforsyningsanlæg må ligeledes betragtes som en større ændring, idet en sådan disposition vil kunne have væsentlige konsekvenser for varmforsyningsplanlægningen.

Da det må forudses, at mange godkendelsessager vil omfatte projekter for anlæg, der alene har betydning for forsyningen af delområder i en kommune, foreslås det i stk. 1, at godkendelseskompetencen som hovedregel henlægges til kommunalbestyrelsen.

Der vil imidlertid kunne forekomme tilfælde, hvor det ikke vil være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen godkender et anlæg. Dette vil f. eks. være tilfældet, hvis anlægget berører flere kommuner.

I stk. 2 foreslås der derfor en hjemmel for handelsministeren til at kunne bestemme, at amtsrådet eller handelsministeren i visse tilfælde skal godkende kollektive varmforsyningsanlæg. Der vil kunne være tale om bestemte typer anlæg med regionale eller landsplanmæssige konsekvenser.

Det vil endvidere kunne komme på tale at indføre en ordning, hvorefter amtsrådet eller handelsministeren skal have tilsendt projektforslag til orientering, samt have adgang til at fremkomme med indsigelser mod projektets gennemførelse.

En sådan ordning kunne bl. a. være hensigtsmæssig i perioden, indtil der foreligger endeligt vedtagne kommunale varmforsyningsplaner eller delplaner i henhold til § 12, hvor det er væsentligt, at projekter i de enkelte kommuner ikke gennemføres i strid med overordnede energipolitiske målsætninger eller en igangværende varmforsyningsplanlægning.

Den myndighed, der behandler et projekt med henblik på godkendelse, skal påse, at projektet er i overensstemmelse med den kommunale varmforsyningsplan eller en delplan efter § 12. Som nævnt i bemærkningerne til § 13 må et projekt ikke godkendes, hvis det på væsentlige områder afviger fra de i planen indeholdte energimæssige, tidsmæssige, økonomiske eller andre forudsætninger for projektet. Som nævnt til § 13 vil det blive overvejet at fastsætte regler om de forskellige myndigheders mulighed for at dispensere fra varmforsyningsplanen.

Ved godkendelsen skal der i øvrigt foretages en vurdering af de forhold, som er beskrevet ovenfor. Således skal der bl. a. foretages en energimæssig og en økonomisk vurdering af projektet. Ved vurderingen indgår en stillingtagen til projektets forudsætninger, herunder den forudsatte tilslutningstakt for kommende brugere (jfr. §§ 18-19). Herved vil der blive foretaget en vurdering af de økonomiske konsekvenser for kommende brugere ved en gennemførelse af projektet.

Ved en samlet vurdering af projektet skal det endelig sikres, bl. a. med udgangspunkt i de økonomiske overslag, at projektet har en rimelig rentabilitet.

Til § 15

Det er ikke fundet hensigtsmæssigt i lovtæksten at medtage detaljerede regler om sagsbehandlingen og offentlighed i forbindelse med behandlingen af sager om godkendelse af kollektive varmforsyningsanlæg.

De mere detaljerede procedureregler forudsættes udarbejdet af handelsministeren efter forhandling med bl. a. de kommunale organisationer.

§ 15 forudsætter imidlertid inddragelse af berørte grundejere og myndigheder i forberedelsen af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg. Der vil blive lagt vægt på at udforme en offentligheds-

procedure, som sikrer at kommende brugere informeres så tidligt i planlægningsforløbet som muligt om deres overgang til kollektiv varmforsyning. Informationen bør omfatte oplysninger om tidspunkter, vilkårene for overgangen herunder om evt. finansieringsordninger. Hensigten hermed er at give de berørte parter den længst mulige periode til at tilrettelægge omlægningen af varmforsyningen. En sådan information vil øge mulighederne for at undgå uhensigtsmæssige investeringer, f. eks. i individuelle varmforsyningsanlæg. Det vil blive overvejet at fastsætte regler, der muliggør, at de berørte grundejere får lejlighed til at fremkomme med deres synspunkter og eventuelle indsigelser inden godkendelsen.

Til §§ 16-17

Et vigtigt led i gennemførelsen af en kommunal varmforsyningsplan eller en delplan efter § 12 er etablering af de i planerne forudsatte kollektive varmforsyningsanlæg. Etablering af nye samt om- eller udbygning af eksisterende kollektive varmforsyningsanlæg skal ske, så det tidsmæssigt og energimæssigt kan indpasses i den i planlægningen forudsatte varmforsyningsstruktur.

Eksisterende kollektive varmforsyningsanlæg forventes i en vis udstrækning at indgå ved en udbygning med såvel naturgas som kraftvarme.

I forbindelse med etableringen af en naturgasforsyning påtænkes således en væsentlig del af naturgassen i opbygningsperioden afsat til større forbrugere, som f. eks. eksisterende kollektive varmforsyningsanlæg, idet der herigennem åbnes mulighed for en langsommere udbygning af afsætningen til de individuelle brugere.

En kraftvarmeudbygning må bl. a. af økonomiske årsager forventes overvejende at ske i tilknytning til eksisterende blokcentraler og fjernvarmeanlæg.

Til § 16

Efter stk. 1 påhviler det kommunalbestyrelserne at drage omsorg for, at der udarbejdes projekter, hvis realisering har betydning for gennemførelsen af en endeligt vedtaget kommunal varmforsyningsplan eller delplan efter § 12. Drejer det sig om projekter for etablering af nye kollektive varmforsyningsanlæg, må det antages, at der typisk vil blive tale om projekter, som kommunalbestyrelsen lader udarbejde, og som vedrører forslag til kommunale anlæg.

Drejer det sig derimod om projekter for ud- eller ombygning af eksisterende kollektive varmforsyningsanlæg, kan kommunalbestyrelsen, hvis der kan opnås enighed herom, overlade projektudarbejdelsen til det pågældende anlæg. For eksisterende anlæg kan der f. eks. udarbejdes projekter, der belyser mulighederne for, at anlægget forsyner et nærmere angivet område.

Et sådant projekt kan bl. a. belyse mulighederne for at øge tilslutningen til et eksisterende kollektivt forsyningsnet eller mulighederne for at udvide forsyningsområdet ved etablering af forsyningsnet i f. eks. områder, der grænser op til anlæggets nuværende forsyningsområde.

Der kan også udarbejdes projekter til belysning af mulighederne for, at kollektive varmforsyningsanlæg indrettes på en måde, som sikrer den mest økonomiske anvendelse af energi.

Et sådant projekt skal bl. a. kunne belyse de energimæssige og økonomiske konsekvenser af en ombygning eller renovering af eksisterende anlæg med relativt lave virkningsgrader. Udarbejdelsen af sådanne projekter vil kunne medvirke til, at der skabes en oversigt over kvaliteten af eksisterende anlæg samt hvilke energibesparelser, der kan forventes opnået ved investeringer i renovering af sådanne anlæg.

Endvidere kan der udarbejdes projekter til belysning af mulighederne for samkøring af kollektive varmforsyningsanlæg. Bestemmelsen tager især sigte på at muliggøre at sammenkoble driften af eksisterende fjernvarmeverker og større blokcentraler i et område, som led i en kommende udbygning af kraftvarmforsyningen. I en række tilfælde vil det således være rentabelt at starte med en sammenkobling og udbygning af eksisterende anlæg, således at der er etableret et sammenhængende varmemarked på det tidspunkt, hvor transmissionsledningen fra kraftvarmeverket forudsættes etableret.

Ved en sammenkobling kan der i øvrigt opnås flere energi- og driftsmæssige fordele. Således kan anlæggene i et vist omfang fungere som reserve for hinanden i tilfælde af driftsstop. I visse tilfælde vil der også kunne opnås en bedre udnyttelse af eksisterende kapacitet ved belastningsfordelingsordninger. Dette kan blandt andet være af betydning ved en udbygning af tilslutningen inden for eksisterende net eller ved udvidelse af nettenes dækningsområde.

Når tilslutning er gennemført fra et kraftvarmeverk til et sammenhængende varmemarked med fjernvarmeverker og blokcentraler, vil disse herefter kunne indgå som reserve- og spidslastanlæg.

217 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Produktionsanlæggene vil således skulle bevares, men deres driftsform ændres.

I forbindelse med projektudarbejdelsen har kollektive forsyningsanlæg pligt til at afgive de oplysninger om anlægget, som kommunalbestyrelsen skønner er nødvendig.

Ifølge stk. 3 kan kommunalbestyrelsen påbyde kollektive forsyningsanlæg, for hvilke der efter stk. 1 måtte være udarbejdet projekter, at gennemføre projektet inden en nærmere fastsat frist. Forinden kommunalbestyrelsen udsteder et sådant pålæg, skal projektet godkendes efter den procedure, som er beskrevet under § 14.

Da det ikke er skønnet rimeligt at pålægge en privat virksomhed at udføre en større udbygning, som den ikke ønsker eller har økonomisk mulighed for at gennemføre, kan et privat kollektivt varmforsyningsanlæg efter stk. 4 kræve sig overtaget af kommunen. Evt. vil det kunne aftales, at kommunalbestyrelsen overtager udbygningen og driften af anlægget.

Kan der ikke opnås enighed om vilkårene i forbindelse med en sådan overtagelse, fastsættes vilkårene af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.

Til § 17

Efter bestemmelsen kan kommunalbestyrelsen pålægge et eksisterende kollektivt varmforsyningsanlæg dels at indrette sit produktionsanlæg til at kunne anvende nærmere angivne former for energi i produktionen, dels at anvende bestemte former for energi i produktionen.

Bestemmelsen sigter primært på de situationer, hvor de kollektive varmforsyningsanlæg skal indgå i en opbygning af naturgasforsyning. Bestemmelsen kan dog også få betydning ved udbygningen af forsyningen med overskudsvarme, herunder kraftvarme.

Ifølge stk. 2 har handelsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens anvendelse af bestemmelsen efter stk. 1. Disse regler kan bl. a. angive hvilke betingelser, der skal være opfyldt, for at kommunalbestyrelsen kan give pålæg vedrørende de i stk. 1 omhandlede forhold.

Til § 18

I § 18 fastslås efter hvilke retningslinier, det kan bestemmes, at ny bebyggelse ved ibrugtagning skal tilsluttes et kollektivt varmforsyningsanlæg.

Ifølge stk. 1 er det kommunalbestyrelsen, der på baggrund af et godkendt projekt for et kollektivt

varmforsyningsanlæg træffer beslutning om en ny bebyggelses tilslutning til anlægget samt godkender vilkårene herfor.

Som omtalt i bemærkningerne til § 14 skal et projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg bl. a. angive, hvilken bebyggelse, der forudsættes tilsluttet anlægget. I forbindelse med godkendelsen af anlægget skal det endvidere vurderes, om det ud fra økonomiske eller andre hensyn er rimeligt at anvende bestemmelserne om tilslutning.

Kommunalbestyrelsen skal umiddelbart efter godkendelsen af et projekt, dog senest ved udstedelsen af byggetilladelse meddele bygherren beslutningen om tilslutning til et kollektivt varmforsyningsanlæg.

§ 18 skal i øvrigt administreres i sammenhæng med bestemmelserne i kommuneplanloven og lokalplaner. Ifølge kommuneplanlovens § 18, stk. 3, nr. 11, kan det i en lokalplan bestemmes, at ny bebyggelse ved ibrugtagningen skal tilsluttes et fællesanlæg, f. eks. et fjernvarmeanlæg.

En beslutning efter stk. 1 vil altid træde i stedet for eksisterende bestemmelser om opvarmningssystemer i en lokalplan. Hvis der således ikke er overensstemmelse mellem bestemmelserne i en lokalplan og et projekt efter § 14, må kommunalbestyrelsen samtidig med godkendelse af projektet for det kollektive varmforsyningsanlæg ændre lokalplanen, så den bliver i overensstemmelse med projektet.

For at kunne kræve tilslutning efter stk. 1 forudsættes i øvrigt, at den pågældende bebyggelse, der skal tilsluttes et kollektivt varmforsyningsanlæg, kan opnå forsyning fra anlægget ved byggeriets ibrugtagning, idet den pågældende bygning må forventes at være opført uden eget fyringsanlæg. Hvis det derfor af et projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg fremgår, at varmforsyning fra anlægget først vil blive etableret efter, at byggeriet kan tages i brug, kan der ikke pålægges tilslutning efter stk. 1, med mindre der i projektet indgår ordninger om midlertidig varmforsyning. Kommunalbestyrelsen bør i denne situation med hjemmel i § 20 forbyde etablering af opvarmningssystemer, der er uførelige med den planlagte kollektive varmforsyning.

For at sikre varmforsyning til det forudsatte tidspunkt i nye bebyggelser, som har fået pålæg efter stk. 1, er der i stk. 3 medtaget en bestemmelse om, at der uden ekstraudgift for brugerne skal etableres en midlertidig varmforsyning, hvis forsyningen ikke er etableret, som forudsat i projektet for anlægget. Det er fundet rimeligt, at udgifterne

hertil fordeles ligeligt mellem kommunen og anlægget.

Efter stk. 2 kan handelsministeren fastsætte regler om, at visse kategorier af bygninger ikke skal kunne kræves tilsluttet en kollektiv varmforsyning. Det vil f. eks. kunne være rimeligt at undtage bygninger, der ikke skal være konstant opvarmet, samt bygninger, der planlægges til hovedsageligt at blive opvarmet med vedvarende energi, idet bestemmelsen i stk. 1 ikke bør administreres, så den unødigt hindrer nyttiggørelsen af nye teknologier på opvarmningsområdet.

Til § 19

I § 19 behandles spørgsmålet om eksisterende bygningers tilslutning til kollektive varmforsyningsanlæg. Som ved ny bebyggelse, jvf. bemærkningerne til § 18, kan eksisterende bebyggelse kun kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg, hvis det forudsættes i et godkendt projekt for anlægget.

Eksisterende bebyggelse omfatter også byggeri, hvortil der er meddelt byggetilladelse forud for projektets godkendelse.

Bebyggelse, der kan kræves tilsluttet kollektive varmforsyningsanlæg, omfatter i princippet al bebyggelse, der har opvarmningssystemer til rumopvarmning.

Det er kommunalbestyrelsen, der på baggrund af et godkendt projekt træffer beslutning om tilslutning. Tilslutningen omfatter en pligt til at tilslutte bygningen det kollektive varmforsyningsanlæg inden en nærmere fastsat frist.

Ifølge stk. 1 godkender kommunalbestyrelsen endvidere vilkårene for tilslutningen til anlægget, samt de vilkår forsyningen skal ske på. Sker tilslutningen til et privat kollektivt varmforsyningsanlæg kan det i vilkårene fastsættes, at den pågældende grundejer kun skal være almindelig kunde og ikke andelshaver eller interessent, og tilslutningen skal ske efter særlige betalingsregler.

Bestemmelsen i § 19 sigter på de brugere, som idag har et individuelt opvarmningssystem. Det betyder, at disse brugere kan blive udsat for, at dele af deres opvarmningssystem vil blive unyttiggjort ved tilslutning til det kollektive forsyningsanlæg.

I varmeplanudvalgets 2. delbetænkning er denne problematik nærmere belyst. Varmeplanudvalget skønnede, at hvis der blev etableret visse dispensationsmuligheder, særskilte lejeordninger samt gennemført en forudgående planlægning ville en overgang fra individuelt til kollektiv opvarmning

kunne gennemføres, således at brugerne stort set ikke ville få øgede samlede udgifter til opvarmning. Kun hvis der blev anvendt meget korte tilslutningsfrister, skønnede udvalget, at visse brugere, specielt sådanne med helt nye anlæg, kunne blive påført et ekstraordinært økonomisk tab, hvorfor sådanne brugere, ud fra en rimelighedsbetragtning, burde modtage en godtgørelse i forbindelse med tilslutning til det kollektive anlæg.

I sine overvejelser havde varmeplanudvalget bl. a. inddraget det forhold, at langt de fleste af de eksisterende brugere i løbet af de næste 15-20 år under alle omstændigheder skal udskifte væsentlige dele af deres opvarmningsanlæg på grund af nedslidning. Således skønnede udvalget, at der i perioden frem til 1995 vil blive udskiftet ca. 800.000 oliefyre samt at der i perioden frem til 1990 vil blive udskiftet ca. 450.000 olietanke i henhold til en bekendtgørelse fra miljøministeren.

Det betyder, at en planlægning, der som hovedregel tilstræber at sikre en overgang fra individuel til kollektiv opvarmning i takt med den naturlige udskiftning, kan forløbe uden at væsentlige dele af de individuelle anlæg unyttiggøres.

En del af anlæggene vil imidlertid skulle udskiftes, inden der rent faktisk kan være etableret en kollektiv forsyning. Udvalget pegede her på muligheden af, at der for sådanne brugere blev etableret lejeordninger af oliefyre eller olietanke m.v.

Lejeordninger etableret af energileverandører i tiden indtil det kollektive forsyningsanlæg er etableret, kombineret med en rimelig tilslutningsfrist, skulle således øge muligheden for, at den overvejende del af tilslutningen til det kollektive net vil kunne ske i forbindelse med den naturlige udskiftning af større dele af brugernes opvarmningssystem. En sådan tilslutningstakt betyder, at de udgifter, som brugerne får ved selve tilslutningen, vil blive kompenseret af de udgifter, brugerne sparer ved, at de ikke behøver at investere i nye dele til det individuelle anlæg.

Til brug ved projektudarbejdelsen for kollektive varmforsyningsanlæg er det derfor vigtigt, at der forefindes data om de individuelle opvarmningsanlægs art og alder. Herved kan der i projekterne indgå en geografisk og tidsmæssig udbygning af nettene, som kan medvirke til at fremme en overgang til det kollektive varmforsyningssystem, som falder sammen med den naturlige udskiftning af væsentlige dele af de individuelle fyringsanlæg m.v. Det vil i praksis betyde, at netudbygningen bør tilstræbes at ske først i de byområder, hvor der skønnes at være mange oliefyre eller olietanke, der skal udskiftes indenfor en kort årrække. En sådan

tilslutningsstrategi vil samtidig indebære en energimæssig gevinst, idet især de ældste anlæg med de relativt laveste virkningsgrader først tilsluttes det kollektive forsyningsnet.

På baggrund af ovennævnte er det ikke skønnet, at der er grundlag for en generel bestemmelse om udbetaling af erstatning ved tilslutning af eksisterende bebyggelse. I stedet er der i stk. 2 og stk. 3 medtaget bestemmelser om dispensation og godtgørelse.

Samtidig skal det understreges, at stk. 1 ikke indeholder hjemmel for kommunalbestyrelsen til at kræve tilslutning i tilfælde, hvor denne vil medføre et så ekstraordinært stort indgreb hos den enkelte bruger, at indgrebet får karakter af ekspropriation. Handelsministeren vil præcisere dette over for kommunalbestyrelserne i de regler, der skal fastsættes efter stk. 2.

Efter stk. 2 vil der blive fastsat regler om, at bygninger, som det vil være særligt bekosteligt at tilslutte et kollektivt varmforsyningsanlæg, eller hvor tilslutningen i øvrigt vil være åbenbart urimelig, ikke skal kunne kræves tilsluttet. De kategorier af bebyggelse, der kan komme på tale, vil bl. a. være bygninger uden centralvarmeanlæg eller bygninger, hvor væsentlige dele af centralvarmeanlægget vil skulle udskiftes på grund af tilslutningen, samt bygninger, der skal nedrives inden for en kort årrække eller som kun opvarmes periodisk.

Herudover kan det komme på tale at undtage bygninger der i væsentligt omfang opvarmes med vedvarende energi.

Godtgørelse efter stk. 3 forudsættes, som nævnt ovenfor, kun udbetalt i enkelte særlige tilfælde, hvor en bruger uden egen skyld i forbindelse med tilslutningen får unyttiggjort funktionsdygtige nye dele af en ejendoms opvarmningssystem. Det vil sige, at udbetaling af godtgørelse i almindelighed kun kan blive aktuel for projekter, hvor der forudsættes en meget hurtig tilslutning til den kollektive varmforsyning.

Udbetaling af godtgørelse vil endvidere kun komme på tale, hvis den pågældende bruger i god tro har investeret i det unyttiggjorte opvarmningssystem. Denne forudsætning vil ikke være opfyldt, hvis brugeren efter at have modtaget information om, at hans ejendom skal tilsluttes en kollektiv varmforsyning, afstår fra at udnytte et tilbud om leje af et midlertidigt opvarmningsanlæg, og i stedet investerer i et nyt anlæg.

Det er skønnet rimeligt, at godtgørelsen udredes ligeligt af kommunen og anlægget. Beslutning om, hvorvidt godtgørelsen skal udbetales og dennes størrelse, træffes ifølge stk. 3 af kommunalbestyrel-

sen. Uenighed om godtgørelsens størrelse foreslås indbragt for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.

Til § 20

Et vigtigt led i gennemførelsen af en varmforsyningsplanlægning vil være at sikre, at ny bebyggelse, der opføres i områder, som planlægges forsynet med kollektiv varmforsyning, forberedes for tilslutningen. Dette kan bl. a. ske ved, at der nedlægges forbud mod etablering af opvarmningssystemer, som ikke let vil kunne tilsluttes et kollektivt forsyningssystem. Sådanne forbud vil på et tidligt tidspunkt i planlægningen medvirke til at sikre et marked for den kollektive forsyning, og til at brugerne ikke foretager investeringer i fyringsanlæg m. v., som unyttiggøres ved en fremtidig tilslutning til det kollektive system.

På denne baggrund foreslås i stk. 1 en hjemmel for kommunalbestyrelsen til i nærmere angivne områder at kunne forbyde, at der i ny bebyggelse etableres bestemte opvarmningssystemer, når det skønnes nødvendigt af hensyn til gennemførelsen af en varmforsyningsplanlægning efter bestemmelserne i kapitel 2 og 3.

Forudsætningen for at anvende bestemmelsen er, at det i forbindelse med planlægningen er afklaret, at et område skal planlægges forsynet med kollektiv varmforsyning. Planlægningsgrundlaget kan således udgøres af et varmeplandirektiv efter § 3, regionale og kommunale varmforsyningsplaner eller delplaner efter § 12. Derfor foreslås der i stk. 2 en hjemmel for handelsministeren eller amtsrådet til at kunne pålægge en kommunalbestyrelse at træffe bestemmelse efter stk. 1. Det forudsættes, at der forinden optages forhandling om spørgsmålet med den pågældende kommunalbestyrelse.

Administration af bestemmelsen vil ske i forbindelse med kommunens byggesagsbehandling.

En beslutning efter stk. 1 vil altid træde i stedet for eksisterende bestemmelser i en lokalplan om opvarmningssystemer. Hvis der derfor ikke er overensstemmelse mellem en lokalplans bestemmelse og en beslutning efter stk. 1, må kommunalbestyrelsen som nævnt under bemærkningerne til § 18 ændre lokalplanen.

I stk. 3 er der medtaget en hjemmel for handelsministeren til at kunne fastsætte regler om i hvilket omfang, der kan dispenseres fra bestemmelsen i stk. 1. Dispensation vil bl. a. kunne komme på tale, hvis en bygning ikke vil kunne kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg efter bestemmelsen i § 18.

Til § 21

Efter § 21 kan handelsministeren fastsætte nærmere regler om, hvorledes kommunalbestyrelsens beslutninger efter § 18, § 19 og § 20 skal offentliggøres og evt. tinglyses på de berørte ejendomme.

Sådanne regler er ikke medtaget i lovforslaget, da deres endelige fastlæggelse må forudsætte en nærmere drøftelse med de kommunale organisationer, bl. a. med henblik på at opnå den mest smidige administration. Det vil i den forbindelse blive nærmere overvejet, i hvilket omfang beslutningerne bør tinglyses på de berørte ejendomme, samt hvorledes en beslutning efter § 20 bør offentliggøres.

Til kapitel 5

Ekspropriation

I 2. delbetænkning fra varmeplanudvalget er det anført, at det vil være væsentligt, at der i en varmforsyningslov medtages bestemmelser om ekspropriation til fordel for kollektiv varmforsyning for at sikre gennemførelsen af de regionale og kommunale varmforsyningsplaner. Allerede i den nugældende lovgivning er der i et vist omfang hjemmel til at ekspropriere til fordel for offentlige varmforsyningsanlæg. Med hjemmel i kommuneplanlovens § 34 kan der således eksproprieres til fordel for blandt andet offentlige varmforsyningsanlæg, hvis der forinden er gennemført en lokalplan for projektet. I § 6 i lov om naturgasforsyning er der endvidere hjemmel til at ekspropriere til anlæg af et hovedtransmissionsnet for naturgas. I forbindelse med gennemførelse af varmforsyningsplanlægningen er det imidlertid skønnet nødvendigt med en almindelig hjemmel til ekspropriation, der omfatter såvel anlæg som rørledninger.

Til § 22

Ifølge stk. 1 kan der eksproprieres fast ejendom og private rettigheder over fast ejendom til etablering af de for en godkendt kollektiv varmforsyning nødvendige rørledninger og varmforsyningsanlæg og herunder de til en naturgasforsyning nødvendige fordelings- og distributionsrørledninger. Der kan eksproprieres til fordel for såvel offentlige som private anlæg. Efter stk. 1 kan der endvidere pålægges servitut om byggelinier m. v.

For så vidt angår naturgasforsyning er der i lov om naturgasforsyning givet ekspropriationshjemmel for bevillingshavers transmissionsanlæg omfattende rørledninger, kompressorstationer, behandlingsanlæg m. v. Loven omfatter ikke lokaldistri-

bution af naturgas modtaget til videresalg fra en bevillingshaver i henhold til nævnte lov, idet dog bevillingshaveren kan foretage direkte leverancer til store forbrugere, jvf. bemærkningerne til lovens § 1, stk. 2, og herunder har mulighed for i givet fald at opnå ekspropriationstilladelse hertil. Ved ekspropriationsbestemmelsen i stk. 1 sikres regionale og lokale gasfordelingsselskabers adgang til etablering af gasrørledninger og anlæg i tilknytning hertil. Sådanne er ifølge § 2, stk. 1 kollektive varmforsyningsanlæg. Herudover indeholder stk. 1 hjemmel til at ekspropriere til fordel for naturgasdistributionsanlæg, der har til formål at levere gas til andet end rumopvarmning, f. eks. til industrielt brug.

I stk. 2 angives, hvorledes rettigheder, der er stiftet ved ekspropriation, bliver stillet i forhold til stiftede rettigheder over ejendomme. Bestemmelsen svarer til § 44 i lov om offentlige veje.

Til § 23

Bestemmelsen indeholder regler om ekspropriationsmyndigheden og regler om fremgangsmåden ved ekspropriationer.

Da det er kommunalbestyrelserne, der i praksis vil skulle virkeliggøre kommunale og regionale varmforsyningsplaner, fastslås det i stk. 1, at det som hovedregel er den kommunalbestyrelse, inden for hvis område den pågældende ejendom ligger, der træffer beslutningen om ekspropriation.

Der kan imidlertid forekomme tilfælde, hvor gennemførelsen af et varmforsyningsprojekt forudsætter ekspropriation inden for flere kommuner. I sådanne tilfælde vil det kunne være upraktisk at skifte ekspropriationsmyndighed ved overgang fra den ene kommune til den anden, ligesom det vil kunne være uensigtsmæssigt at lade en kommunalbestyrelse træffe beslutning om en ekspropriation, som den selv er uden interesse i, mens en anden kommune har en væsentlig interesse i ekspropriationen. Der foreslås derfor i stk. 2 en bemyndigelse for handelsministeren til at kunne bestemme, at amtsrådet skal foretage ekspropriationen. Hvis der på tilsvarende måde skal ske ekspropriation i flere amtskommuner, foreslås der endvidere ud fra de samme hensyn i stk. 4 en hjemmel for handelsministeren til at kunne bestemme, at ekspropriationen skal ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.

Med hensyn til fremgangsmåden for ekspropriation efter stk. 1 og 2 bestemmes det i stk. 3, at ekspropriation skal gennemføres efter reglerne i lov om offentlige veje, § 45 og §§ 47-49.

Til § 24

Denne bestemmelse indeholder regler om fastsættelsen af erstatning i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen eller amtsrådet foretager ekspropriation efter § 23. Reglerne om fastsættelse af erstatning bygger i det hele på de tilsvarende regler i lov om offentlige veje. I mangel af enighed skal erstatningen fastsættes af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje. Ifølge stk. 2 finder en række bestemmelser i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse: § 51, stk. 2, hvorefter erstatningen skal nedsættes med den forøgelse i værdi, som den tilbageblivende ejendom skønnes at opnå, og § 51, stk. 3-6, om udstrækningen af ekspropriationen til mindre restarealer, der ikke skønnes at kunne bestå selvstændigt. Derudover overføres §§ 52-56 om taksationsmyndighedernes behandling af sagerne og §§ 63-64 om forrentning og udbetaling af erstatning.

Det tilføjes, at bestemmelserne i denne paragraf om erstatningens fastsættelse og taksationsmyndighederne m. v. alene finder anvendelse, hvis ekspropriationen foretages af kommunalbestyrelsen eller amtsrådet med hjemmel i § 23. Hvis handelsministeren udnytter sin bemyndigelse i § 23, stk. 4, til at bestemme, at ekspropriationen skal finde sted efter reglerne i loven om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom, finder bestemmelserne i denne lov tilsvarende anvendelse.

Til § 25

Bestemmelsen svarer til lov om offentlige veje § 66, stk. 2, hvorefter landbrugsministeren henholdsvis justitsministeren kan fastsætte regler om matrikulære eller tinglysningsmæssige berigtigelser, der er en følge af ekspropriation efter loven.

Til kapitel 6

Priser

Mulighederne for at vurdere og sammenligne priser og betingelser for levering af fjernvarme eller anden kollektiv varmforsyning er i dag begrænsede, bl. a. fordi tarifsystemerne og leveringsbetingelserne er uensartede. Der kan være tale om varierende udgifter, der dels fordeles på faste årlige bidrag dels på afgifter, der baseres på det konkrete forbrug.

Prisfastsættelsen på varmforsyningsområdet foretages af de enkelte virksomheder. Efter loven om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsning kan monopoltilsynet gribe ind overfor priser,

som private erhvervsvirksomheder og lignende fastsætter på områder, hvor konkurrencen er begrænset. Monopollovgivningen omfatter derimod ikke offentlige virksomheder og ej heller prisforhold eller erhvervsudøvelse, der i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige.

I 2. delbetænkning fra varmeplanudvalget er der peget på, at fastsættelsen af takster ved levering fra kollektive varmforsyningsanlæg vil være et betydningsfuldt led i gennemførelsen af varmforsyningsplanlægningen.

Takstfastsættelsen kan bl. a. have indflydelse på, om brugere er motiverede til energimæssige besparelser. Udformes taksterne f. eks. således, at de i mindre grad er betinget af det faktiske forbrug, vil den enkelte forbruger i mindre udstrækning være motiveret til besparelser.

Varmeplanudvalget pegede på, at der burde sikres indsigt med, at der sker en rimelig prisfastsættelse ved kollektiv varmforsyning evt. ved nedsættelsen af et særligt varmeprisudvalg, der skal godkende priser og betingelser.

På denne baggrund foreslås det, at kontrollen med prisfastsættelsen på varmforsyningsområdet henlægges til et nyt gas- og varmeprisudvalg.

For at sikre en ensartet og sammenhængende administration af kontrollen med prisfastsættelsen ved såvel produktion som distribution inden for varmforsyningsområdet omfatter gas- og varmeprisudvalgets kompetence prisfastsættelsen såvel i kollektive varmforsyningsanlæg som ved kraftvarmeværkers levering af varme og ved levering af naturgas fra virksomheder, der ifølge lov om naturgasforsyning har bevilling til indførsel og salg af naturgas.

Prisfastsættelsen foretages af de enkelte virksomheder efter bestemmelserne i lovens § 26, og for så vidt angår afskrivninger, henlæggelser og forrentning af indskudskapital efter de af handelsministeren fastsatte bestemmelser herom. Virksomhedernes prisfastsættelse skal anmeldes til gas- og varmeprisudvalget, der kan tage spørgsmålet om prisfastsættelsen op i overensstemmelse med reglerne i lovens § 27, stk. 4 og 5. Såvel offentlige som private virksomheder skal anmelde priser til gas- og varmeprisudvalget.

Klager over priser og leveringsbetingelser behandles af gas- og varmeprisudvalget, hvis afgørelser kan indbringes for monopol-ankenævnet og ikke for handelsministeren.

§ 2, stk. 3, giver handelsministeren adgang til at bestemme, at lovens bestemmelser helt eller delvis ikke skal finde anvendelse på bestemte former for

kollektive varmforsyningsanlæg. Det vil blive overvejet i medfør af § 2, stk. 3, at bestemme, at bestemmelserne i kapitel 6 ikke skal finde anvendelse på blokvarmecentraler, der efter § 2, stk. 1, nr. 4, er et kollektivt varmforsyningsanlæg, men som alene leverer til »egne brugere«.

Til § 26

§ 26 fastslår hvilke udgifter, der kan indregnes ved beregningen af priser. Der sikres således dækning for nødvendige udgifter, herunder driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital efter regler fastsat af handelsministeren. Bestemmelserne omfatter alle leverancer af varme eller gas fra de i § 26 nævnte virksomheder.

Til § 27

Bestemmelsen fastslår, at de i § 26 nævnte virksomheder skal anmelde priser og andre betingelser til gas- og varmeprisudvalget. Udvalget kan give nærmere regler herfor med henblik på at sikre, at det nødvendige grundlag for vurdering af prisfastsættelsen er til stede.

De anmeldte priser og betingelser er principielt offentligt tilgængelige, og det fastslås, at ikke behørigt anmeldte priser og betingelser er ugyldige.

° Såfremt udvalget finder, at priser eller betingelser er urimelige eller strider mod bestemmelserne i § 26, skal det gennem forhandling søge priserne eller betingelserne ændret, og hvis dette ikke kan ske ved forhandling, give pålæg herom. I denne forbindelse skal udvalget påse, at der ikke opkræves urimelige tilslutningsafgifter af forsyningselskaberne.

Udvalget har endvidere adgang til gennem forhandling og om nødvendigt ved pålæg at ændre priser eller betingelser, hvor disse må antages at medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi.

Til § 28

Af gas- og varmeprisudvalgets 14 medlemmer skal formanden og 7 af medlemmerne være uafhængige af forsynings- og kommunale interesser. Disse medlemmer skal repræsentere forbrugerinteresser og nødvendig sagkundskab. Der er herved tænkt på f. eks. juridisk, nationaløkonomisk, regnskabsmæssig og teknisk sagkundskab.

De forskellige forsynings- og kommunale interesser har hver 1 medlem af udvalget.

Til § 29

Bestemmelsen fastsætter, at gas- og varmeprisudvalgets afgørelser træffes efter samme regler, som gælder for afgørelser truffet i henhold til monopolloven.

Udvalgets afgørelser vil kunne indbringes for monopol-ankenævnet, hvis afgørelser kan efterprøves af domstolene.

*Til kapitel 7**Tilsyn*

Udbygningen af den kollektive varmforsyning gør det ønskeligt med en øget offentlig indsigt med driften og vedligeholdelsen af kollektive varmforsyningsanlæg. På denne baggrund foreslås der i dette kapitel bestemmelser om tilsyn med kollektive varmforsyningsanlæg.

Til § 30

I § 30 indeholdes en hjemmel for handelsministeren til at fastsætte regler om vedligeholdelsen af kollektive varmforsyningsanlæg. Efter bestemmelsen kan handelsministeren f. eks. fastsætte regler, der kan sikre en hensigtsmæssig og forsvarlig drift af varmforsyningsanlæg. Regelfastsættelsen vil bl. a. skulle koordineres med bestemmelserne om sikkerhed for naturgasdistributionsledninger.

Til § 31

Efter § 31 henlægges det almindelige tilsyn med kollektive varmforsyningsanlæg til kommunalbestyrelsen. Det er ikke fundet hensigtsmæssigt i loven at medtage mere detaljerede bestemmelser om tilsynets udførelse. Disse bestemmelser vil blive fastsat med hjemmel i stk. 2 efter forhandling med de kommunale organisationer og de berørte brancheforeninger.

*Til kapitel 8**Bestemmelser for hovedstadsområdet**Til § 32*

Under hensyn til, at hovedstadsrådet er regionplanmyndighed i hovedstadsområdet, der bl. a. varetager administrationen af vandforsyningsloven og miljøbeskyttelsesloven, foreslås det i § 32, at hovedstadsrådet i hovedstadsområdet tillægges de beføjelser efter denne lov, der i det øvrige land varetages af amtsrådene.

*Til kapitel 9**Klage**Til §§ 33-34*

Ifølge stk. 1 kan kommunalbestyrelsens og amtsrådets afgørelser efter kapitlerne 4, 5 og 7 påklages til handelsministeren. Denne klageadgang omfatter dog ikke kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 16, stk. 3, og § 19, stk. 3, der kan indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje. Klager over fastsættelsen af priser og betingelser ved leverancer fra kollektive varmforsyningsanlæg henhører under gas- og varmeprisudvalgets kompetence.

Den her foreslåede vide adgang til at få efterprøvet kommunalbestyrelsernes og amtsrådenes afgørelser må bl. a. ses på baggrund af, at de fleste af lovens bestemmelser om regulering af kollektiv varmforsyning er nydannelser, og at det derfor vil være væsentligt, at handelsministeriet har mulighed for at følge lovens administration på lokalt hold. Det er handelsministerens hensigt i forbindelse med lovens revision, 5 år efter dens ikrafttræden, bl. a. at vurdere, om det vil være hensigtsmæssigt at begrænse den her foreslåede adgang til at klage.

Efter stk. 2 er det den eller dem til hvem en afgørelse efter loven er rettet, der er klageberettigede.

Til § 35

Bestemmelsen åbner mulighed for, at handelsministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet styrelse eller tilsvarende institution til at udøve de beføjelser, der efter loven tilkommer ministeren.

*Til kapitel 10**Straffebestemmelser og ikrafttræden**Til § 36*

I § 36 er foreslået en bestemmelse om straf med bøde ved overtrædelse af loven eller bestemmelser i forskrifter udstedt i medfør af loven.

Bestemmelsen svarer til straffebestemmelser i anden sektorlovgivning.

Til § 37

Som nævnt under de almindelige bemærkninger, er det hensigten at tage loven op til revision 5 år efter dens ikrafttræden, dvs. i folketingsåret 1984/85. Handelsministeren vil på baggrund af de

til den tid indhostede erfaringer med lovens administration og virkninger vurdere, hvilke bestemmelser eller emner, som bør behandles i forbindelse med lovrevisionen.

Til § 38

Da det vil være væsentligt, at varmforsyningsplanlægningen såvel efter kapitel 2 som kapitel 3 igangsættes snarest muligt, foreslås det i § 38, at loven skal træde i kraft den 1. september 1979. Tidspunktet for ikrafttrædelsen af kapitel 6 om priser foreslås dog fastsat af handelsministeren.